BKP

Waterfront-Zuid 2013

HARDERWIJK

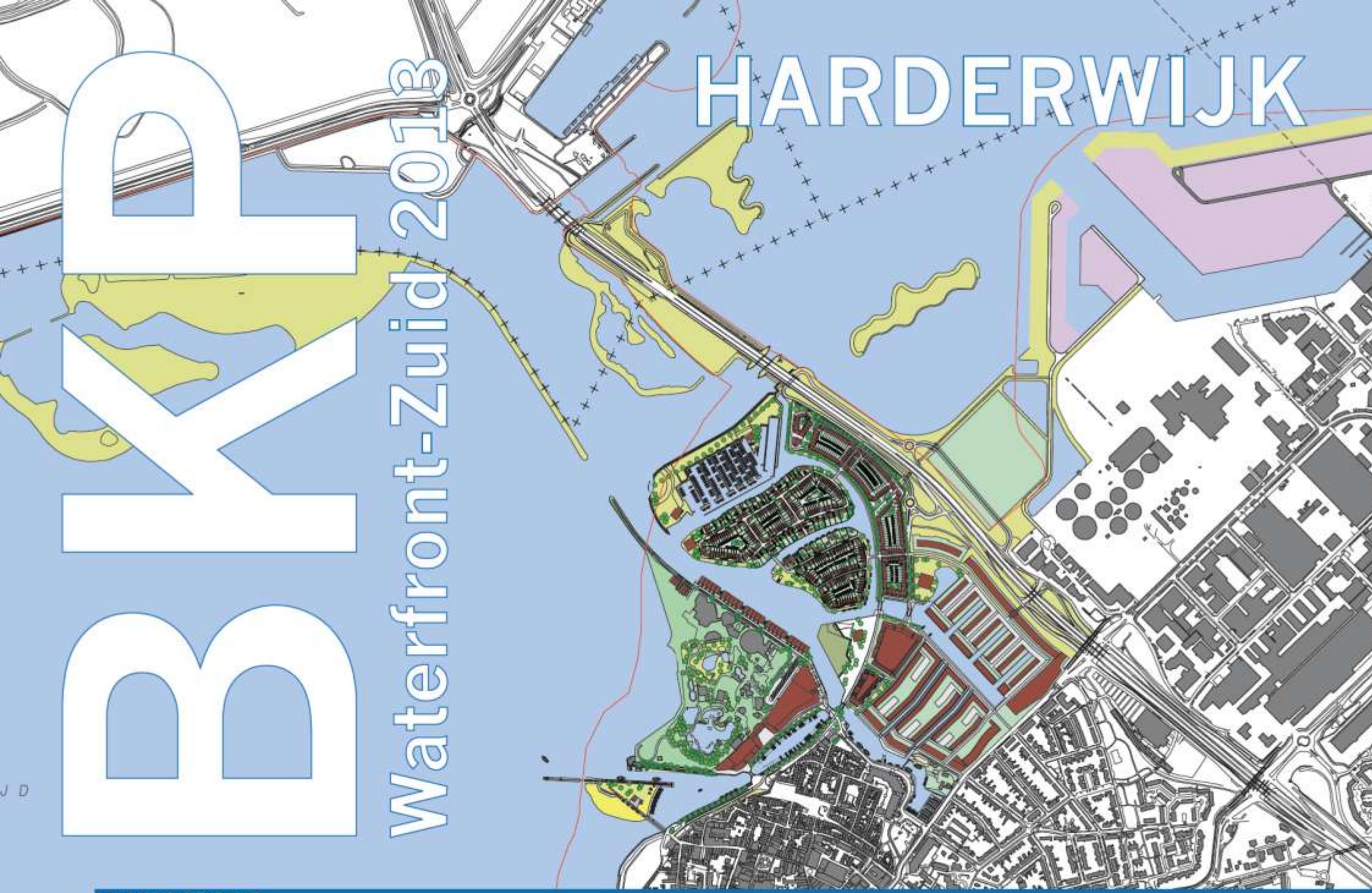

WATERFRONT
HARDERWIJK

Waterfront Harderwijk

Ontwerp Beeldkwaliteitplan Waterfront-Zuid 2013

Kerkstraat 204 1017 GV Amsterdam Postbus 15550 1001 NB Amsterdam
Soeters Van Eldonk architecten
T (020) 624 29 39 F (020) 624 69 28 E arch@soetersvaneldonk.nl W www.soetersvaneldonk.nl

In opdracht van :

Gemeente Harderwijk

8 januari 2013

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Harderwijk
Havendam 56
3841 AA Harderwijk

Ontwikkelingscombinatie Waterfront Harderwijk VOF
Van Deventerlaan 101
3528 AG Utrecht

Stedenbouwkundige
Soeters Van Eldonk architecten
Kerkstraat 204 1017 GV Amsterdam
Postbus 15550 1001 NB Amsterdam
T (020) 624 29 39
F (020) 624 29 28
www.soetersvaneldonk.nl
info@soetersvaneldonk.nl

Inhoudsopgave

0 Voorwoord

1 Het beeldkwaliteitplan als instrument
- Doel
- Supervisie
- Welstand

2 Het beeldkwaliteitplan in breder verband
- Relatie met het inrichtingsplan openbare ruimte
- Relatie met het Strategisch Plan
- Relatie met het structuurplan Waterfront
- Relatie met de bestemmingsplannen
- Nadere uitwerking in samenwerking met marktpartijen

3 Visie Beeldkwaliteit
- De genius loci van Harderwijk
- Beeldkwaliteit
- Deelgebieden
- Kleur in het Waterfront

4 Waterfront Harderwijk
- Het nieuwe Waterfront

5 Algemene ontwerprichtlijnen
- Kwaliteit openbare ruimten
- Korrel en accenten
- Stedenbouwkundige markeringen
- Flexibiliteit

6 Ruimtelijke dragers
- de boulevard
- N302

7 Deelgebieden
- Jachthaven
- De Eilanden
- De Bakens
- Watersportboulevard
- Kop Stadswerven
- Kleine watersport
- Boothuizen
- Dolfinarium
- Boulevard Noord
- Boulevard Oost - West
- Surfcentrum
- Strandeiland
- De Kades
- Stadswerven
- Overloopterrein

8 Bijzondere gebouwen
- Het Hooge Huis
- Het Lichthuis
- De Torens

9 Inrichting openbare ruimte

Gravure stadsplattegrond Harderwijk 1637

0 Voorwoord

Met de keuze voor het Samenspel in 2006 is een volgende stap gezet in de realisatie van het Waterfront. Het Samenspel zoals uitgewerkt door het consortium Synchroon Boskalis Koopmans TBI leek in veel aspecten op het oorspronkelijke Masterplan Waterfront (februari 2003) maar had ook een heel eigen verhaal.

Het Beeldkwaliteitplan Waterfront (2005) is in januari 2008 door de Gemeenteraad vastgesteld. Eind 2008 wordt duidelijk dat Nederland in een economische crisis terecht gekomen is. Er ontstaan knelpunten in de ontwikkeling van plannen. Om tot oplossingen te komen hebben de ontwikkelende partijen bekeken hoe binnen de kaders van de overeengekomen randvoorwaarden en het beeldkwaliteitplan te komen tot een plan dat past bij de huidige realiteit. Dit heeft inmiddels geleid tot een aangepast stedenbouwkundig plan voor Waterfront Zuid waarbij de wijzigingen vooral betrekking hebben op de vorm van de eilanden, de hoogte van de gebouwen en de gewenste architectuur en sfeer. Met deze wijzigingen lijkt het huidige stedenbouwkundige plan weer sterker op het oorspronkelijke Masterplan Waterfront (2003). Vanwege deze wijzigingen in het stedenbouwkundige plan heeft de gemeente besloten om het beeldkwaliteitplan te actualiseren.

In het *Beeldkwaliteitplan Waterfront-Zuid 2013* (BKP 2013) worden de architectonische kaders voor de verdere uitwerking van het Waterfront beschreven. Het BKP 2012 zal gehanteerd worden als het toetskader voor de architectonische uitwerking door de verschillende architecten.

Het onderhavige BKP 2013 betreft het Waterfront Zuid en bevat niet alleen de richtlijnen maar ook geeft het inzicht in het proces om tot de beoogde kwaliteit te komen. De ontwerprichtlijnen garanderen dat de samenhang, kwaliteit en ambitie zoals voorgesteld, gerealiseerd en versterkt worden. Er wordt specifiek ingegaan op de kwaliteit van de verschillende te ontwikkelen deelgebieden in het Waterfront waarbij er ook aandacht is voor beheer en onderhoud om die kwaliteit ook in de toekomst te kunnen garanderen. Het BKP 2013 geeft een indruk van de beoogde sferen die tijdens de uitwerking in supervisie bewaakt zullen worden. Maar bovenal is het beeldkwaliteitplan een bron van inspiratie voor een ieder die op welke wijze dan ook verbonden is met de realisatie en totstandkoming van het plan. Het beeldkwaliteitplan is dus niet alleen bedoeld om te instrueren maar wil vooral ook stimuleren en inspireren.

Jos van Eldonk, supervisor

de Vischpoort

parkeren op de 'Stille Wei'

de 'Stille Wei'

de boulevard

bestaande situatie

1 Beeldkwaliteitplan

Het beeldkwaliteitplan is in de jaren negentig als instrument op tafel gekomen om de grote bandbreedte van architectonische expressie, die ontstaan is door de oneindig vele mogelijkheden in techniek en materialisering te kunnen inkaderen tot een overzichtelijk scala. Dit streven komt voort uit de idee dat autonomie van de architectuur ondergeschikt zou moeten zijn aan de stedenbouw. Essentieel is de juiste balans te vinden tussen variatie en harmonie van de architectuur, die recht doet aan de stedenbouwkundige setting. Berlage gebruikte hiervoor het motto 'eenheid in veelheid'.

Doel
Met het BKP 2013 worden richtlijnen opgesteld met als doel de integrale kwaliteit van het te ontwikkelen gebied te waarborgen. De richtlijnen hebben zowel betrekking op de architectuur van de gebouwen als de inrichting van de openbare ruimte. Met deze richtlijnen wordt niet alleen de kwaliteit van individuele gebouwen en straten gewaarborgd, maar wordt vooral ook de eenheid binnen het plan zeker gesteld. De richtlijnen fungeren als leidraad voor de ontwerpers die in het plangebied de verschillende projecten zullen uitwerken.

Het beeldkwaliteitplan beschrijft niet alleen randvoorwaarden en uitgangspunten, maar geeft tevens inzicht in het proces om de kwaliteit tot stand te brengen. Het is niet alleen zaak de kwaliteit bij de totstandkoming van het plan te verzekeren, maar deze kwaliteit ook in de toekomst te kunnen garanderen.

Het beeldkwaliteitplan is dan ook een leidraad voor een ieder die zich bezighoudt met de ontwikkeling van het nieuwe Waterfront: van de ontwerper tot de ontwikkelaar, van de ambtenaar tot de belegger.

Supervisie
Om het beeldkwaliteitplan te bewaken en de verdere uitwerking te begeleiden is supervisie nodig. Voor dit project is Jos van Eldonk, als ontwerper van het oorspronkelijke masterplan, als supervisor aangesteld. De supervisie richt zich vooral op de integrale stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit van het plan en speelt een rol bij de selectie van architecten en overige ontwerpers. De supervisor heeft als taak alle ontwerpers zo te sturen dat zij in hun planuitwerking de gedachte van het plan als omschreven in het BKP 2013 versterken. Juist hierin is de afstemming tussen de verschillende architecturen van belang. Hij zal streng moeten zijn als er met fundamentele regels gebroken wordt. De supervisor zal de randvoorwaarden echter niet dogmatisch volgen. Hij zal soepel zijn, en betere oplossingen accepteren, indien een architect ideeën heeft die het plan met voortschrijdend inzicht aanscherpen en verbeteren.

De verantwoordelijkheid voor de selectie van ontwerpers deelt de supervisor met de gemeente en het consortium. De selectie komt tot stand op basis van inhoudelijke gronden en dient de goedkeuring van alle partijen te hebben. De ontwerpers die de opdracht krijgen voor de nadere uitwerking zullen bij de acceptatie van de opdracht het *Beeldkwaliteitplan Waterfront Zuid 2013* als vertrek- en uitgangspunt moeten onderschrijven.
Gedurende het ontwerpproces zal een aantal malen overleg tussen ontwerper(s) en supervisor plaatsvinden. In deze sessies zal de supervisor reageren op ontwerpvoorstellen en deze toetsen aan het BKP 2013. Daarnaast is een zekere formalisering van gemaakte afspraken gewenst. Het voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en bouwaanvraag zullen ter goedkeuring aan de supervisor worden voorgelegd. Fundamentele wijzigingen in het plan, na deze fase, behoeven ook de goedkeuring van de supervisor.

De supervisor staat niet per definitie boven de ontwerpende partijen. Supervisie kan ook vorm krijgen als medeontwerper in een teamverband. Juist een actieve rol bij het ontwerp kan leiden tot het goed bewaken van de kwaliteit. Intensieve samenwerking tussen de verschillende architecten en de supervisor zal gezien de aard, ambitie en complexiteit van de opgave nodig zijn.

Welstand
In het BKP 2013 wordt het welstandsbeleid voor het Waterfront beschreven. Het beeldkwaliteitplan is voor advies voorgelegd aan de Welstandscommissie en zal begin 2013 ter goedkeuring worden aangeboden aan de gemeenteraad. Daarna zal het document als formeel toetsingskader fungeren voor de kwaliteitsbeoordeling.

De welstandscommissie is een onafhankelijk adviesorgaan, dat het gemeentebestuur adviseert over ruimtelijke kwaliteit. Haar taken zijn wettelijk vastgelegd. Zij bewaakt en stimuleert de ruimtelijke kwaliteit en esthetische samenhang in ontwikkelingen en baseert zich daarbij op het door de gemeente opgestelde welstandsbeleid. Voor de uitwerkingen binnen het project Waterfront is de welstandstoetsing gedelegeerd aan de supervisor.

De welstandscommissie brengt op basis van het advies van de supervisor een advies uit aan de gemeente.

De supervisor zal de welstandscommissie op de hoogte brengen van de verschillende planuitwerkingen binnen het Waterfront. In de dialoog tussen welstandscommissie en supervisor wordt steeds informatie uitgewisseld. De commissie kan vanuit haar ervaring reageren, waardoor de supervisor de gelegenheid heeft opmerkingen vanuit de commissie te betrekken in het vervolgtraject.

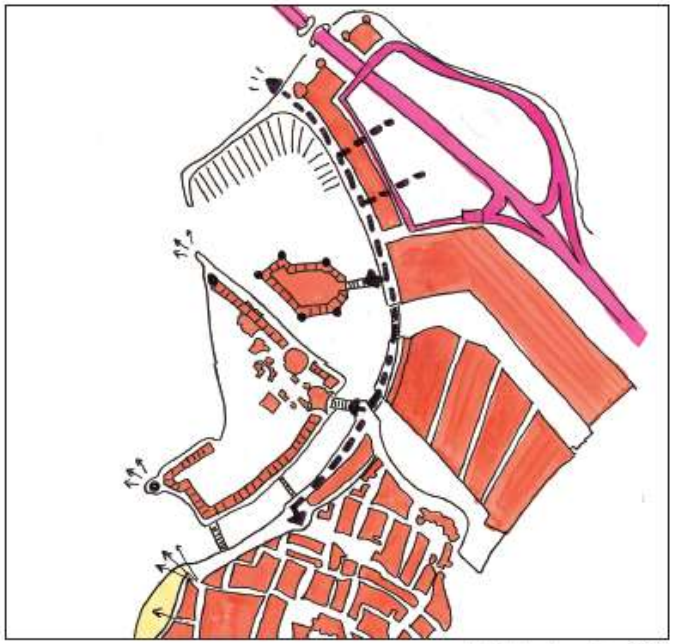

eerste Schets december 2001

Masterplan (Optimalisatieplan) 2004

Samenspel 2006

Stedebouwkundige voorbeeldverkaveling 2012

2 Het beeldkwaliteitplan in breder verband

Het beeldkwaliteitplan is geen geïsoleerd document. Het is een beelduitwerking van het Masterplan (2003) en de daarop gebaseerde latere stedenbouwkundige ontwerpen.

Relatie met het inrichtingsplan openbare ruimte
Bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan zal er een inrichtingsplan openbare ruimte worden opgesteld. Dit plan omvat de inrichting van de verschillende openbare ruimtes in het gebied. Het inrichtingsplan is een uitwerking van de richtlijnen voor de openbare ruimte zoals die in het beeldkwaliteitplan beschreven worden en zoals die zijn vastgelegd in de contracten en overeenkomsten tussen gemeente en consortium.

Relatie met het Strategisch Plan
In 1996 is gestart met het maken van een samenhangende ontwikkelingsvisie voor het Waterfront Harderwijk. Een jaar later is deze visie door de raad vastgesteld en is er draagvlak gezocht bij de bevolking en verschillende marktpartijen. De visie is opgenomen in de Ontwikkelingsvisie voor Harderwijk. Uitgaande van de kwaliteiten en kansen en mogelijkheden van stad en land bracht deze visie de gewenste ruimtelijke structuur van Harderwijk in beeld tot het jaar 2015. De gemeente heeft de ontwikkelingsvisie verder geconcretiseerd tot het zogenaamde *Strategisch Plan Waterfront*. Het doel van dit plan is het opstellen van een proces- en projectorganisatie en het maken van een financieel-economische analyse van de Ontwikkelingvisie. Met de goedkeuring van de raad in december 2000 wordt het een juridisch formeel beleidsstuk. Het Strategisch Plan bevat, met behoud van hoofdlijnen, een verdere optimalisering van het programma. Het Strategisch Plan bestaat uit Waterfront Noord en Waterfront Zuid. Geografisch onderscheid wordt hier gevormd door de N302. Het zwaartepunt van een verdere uitwerking en detaillering van het programma van de stedenbouwkundige opzet en van de exploitatie ligt in het gebied Waterfront Zuid. Dit is immers het gebied waar zich de knelpunten bevinden waarvoor oplossingen gevonden moeten worden.

Relatie met het structuurplan Waterfront
Het Structuurplan Waterfront is vastgesteld in oktober 2004. Het is de planologische vertaling van het Masterplan Waterfront, zoals dit in de gemeenteraad van september 2003 is vastgesteld. Het structuurplan omvat het gehele gebied van het Waterfront, Waterfront Noord en Waterfront Zuid. Het structuurplan diende aanvankelijk primair als basis voor de bestendiging van het voorkeursrecht zoals dit sinds juni 2002 voor het gebied Waterfront Zuid is vastgesteld. Met de vaststelling van het structuurplan had de gemeente tot 2008 de tijd om voor het gebied een bestemmingsplan op te stellen. Inmiddels (2013) zijn voor het hele gebied van het Waterfront bestemmingsplannen vastgesteld.

Relatie met de bestemmingsplannen
Het Optimalisatieplan Waterfront had een voorwaardenscheppend karakter. De bestemmingsplannen die inmiddels voor het totale Waterfront gebied zijn opgesteld zijn in overeenstemming met de grondgedachte en randvoorwaarden van het Optimalisatieplan Waterfront. Het betreft hier het bestemmingsplan *Waterfront-Waterstad* en binnen het gebied Waterfront-Zuid de bestemmingsplannen: Waterfront-Zuid *de Eilanden*, Waterfront-Zuid *de Bakens*, Waterfront-Zuid *Boulevard West* en Waterfront-Zuid *Boulevard Oost*.
In de bestemmingsplannen worden onder meer de functie en het ruimtebeslag van bouwwerken en de stedenbouwkundige envelop geregeld. De architectonische vormgeving van bouwwerken valt buiten de reikwijdte van het bestemmingsplan. Datgene dat door het bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt kan niet door welstandscriteria worden tegengehouden. Het beeldkwaliteitplan bestaat uit een combinatie van stedenbouwkundige en architectonische bepalingen als nadere randvoorwaarden voor de bebouwingsmogelijkheden zoals deze mogelijk zijn binnen de verschillende bestemmingsplannen.

Nadere uitwerking in samenwerking met marktpartijen
Voor een deel van het plangebied Waterfront-Zuid (fase 2) heeft de gemeente Harderwijk voor de realisatie een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de ontwikkel- en bouwcombinatie Synchroon Boskalis Koopmans TBI. Het 'Samenspel' vormt de basis voor deze overeenkomst. Voor fase 3 (Stadswerven en Kades) is nog geen samenwerking aangegaan met marktpartijen. De realisatie van deze deelgebieden ligt verderop in de tijd (na 2017).

Jachthaven
De Knar
De Bakens
overloopterrein
Kleine
Watersport
De Eilanden
Watersportboulevard
Boothuizen
Dolfinarium
De Kades
De Stadswerven
Surfcentrum
Boulevard
Passantenhaven
Strandeiland
Historische binnenstad
WATERFRONT
HARDERWIJK

3 Visie Beeldkwaliteit

In dit hoofdstuk wordt de inhoudelijke basis gelegd voor de beeldkwaliteit zoals deze in de volgende hoofdstukken nader omschreven wordt. Het is de weerslag van de zoektocht naar herstructurering van de boulevard om een hoogwaardige relatie tussen stad en het water tot stand te brengen. Bestudering van het verleden kan nooit tot hapklare oplossingen leiden, maar vanuit de bestaande karakteristieken zijn regels gegenereerd voor de bouw van de verschillende deelgebieden en de verbindende boulevard. In een juiste balans tussen oud en nieuw, tussen modern en traditioneel, tussen groot- en kleinschalig, tussen openheid en gesloten zal de kwaliteit gezocht moeten worden. De beeldopgave is niet eenvoudig. Met respect en in standhouding van de verschillende bestaande sferen en architectuur zal het plan Harderwijks moeten zijn. Het water zal weer de stad in worden gehaald. De verschillende deelgebieden worden onderling verbonden hebben ieder een eigen gezicht naar de verbindende, gebogen boulevard.

De genius loci van Harderwijk
De geest van een plek, de genius loci, is nergens zo pregnant en vol kansen en mogelijkheden aanwezig als in Harderwijk. Waar anders komen een gaaf historisch centrum, een nationale attractie en een waterfront samen? Er is grondig onderzoek verricht naar de verschillende beeldeigenschappen van gebieden en gebouwen in Harderwijk en haar havens. In de verschillende deelgebieden worden deze beeldeigenschappen en sferen steeds op een eigen manier vertaald, passend bij het gewenste karakter van het deelgebied. Maar de geest van Harderwijk is divers van aard en karakter, zowel in en rond het oude centrum als in bijvoorbeeld de industriële- en plezierhavens. Een aantal typeringen is zeker het vermelden waard.

Het oude centrum
Het historische centrum is een beschermd stadsgezicht. Het kenmerkt zich door traditioneel materiaalgebruik als pannendaken, een verscheidenheid aan kapvormen, klassieke raamverdelingen en een rijke verzameling metselwerk. Deze individuele pandjes, direct aan de straat, zijn een referentie voor het wonen in De Stadswerven. Het dichtst gelegen bij het oude centrum zal het zonder te kopiëren een meer eigentijdse warme vertaling worden van het kleinschalig en stedelijk wonen.

Wonen aan het water
Hoewel Harderwijk altijd een moeizame relatie met het water heeft gehad, heeft het water wel altijd een belangrijke rol gespeeld. Lange tijd heeft Harderwijk met haar rug naar het water gelegen. Maar in de plannen voor de nieuwe wijken De Eilanden en De Kades is wonen aan het water een belangrijk thema. Het water wordt weer beleefbaar gemaakt en de stad binnengelaten.

Havens
Het industrieterrein Haven ligt tegen de binnenstad aan. Het is het oudste industrieterrein van Harderwijk en dateert uit de jaren veertig van de 20ste eeuw. Het wordt gekenmerkt door levendigheid en bedrijvigheid, loodsen en pakhuizen voor de op- en overslag van asfalt, beton en veevoer. Op de kop van het gebied bevindt zich de jachthaven de Knar, een verenigingshaven. Hier is de relatie met het water heel duidelijk aanwezig. Ook haar culturele identiteit, zoals het palingvissen, palingroken en Aaltjesdag ontleent Harderwijk aan de havens. De verscheidenheid aan havens en bijbehorende sferen, zoals passantenhavens of verenigingshavens, pleziervaart of industrie, sport of techniek en arbeid, maakt Harderwijk tot een verzameling van avontuur en belevenissen.

Toerisme
Met de opening van het Dolfinarium in 1967 groeit de toeristenstroom. Met de komst van het massatoerisme verandert Harderwijk in korte tijd van karakter. Ook kwam er een jachthaven die steeds meer ruimte in beslag nam. Het Waterfront wordt vanaf dat moment steeds intensiever voor industriële en toeristische doeleinden gebruikt met de daarbij behorende druk op ruimte en verkeersaders. Er is geen sprake meer van ruimtelijke kwaliteit, er is sprake van slijtage. Met de nieuwe plannen krijgt het Dolfinarium weer een meer hoogwaardige uitstraling en gezicht naar de stad toe.

Beeldkwaliteit
Bij de beschrijving van de beeldkwaliteit van de verschillende gebieden is de openbare ruimte steeds als vertrekpunt gehanteerd. Het uitgangspunt van het plan is dat de bouwblokken, straten en pleinen zijn te lezen als een verzameling huizen en gebouwen met een eigen identiteit. Afhankelijk van de plaats in het plan is de taal, de maat en de herkenbaarheid anders. De karakteristieken van het bestaande Harderwijk zijn op verschillende manieren vertaald om tot een beeldvisie te komen. De eenheid binnen het plan wordt verkregen door de continue boulevard die de verschillende deelgebieden ruimtelijk verbindt.

water tastbaar bruikbaar en beleefbaar

stadsstrand

levendige haven

dynamische boulevard

referentiebeelden

Openbare ruimte
Het is van belang dat de verschillende deelgebieden niet als losse gebieden worden behandeld; juist de verbindingen met de omgeving zijn van belang. Ieder deelgebied heeft een gezicht naar de centrale openbare ruimte, de boulevard, toe. Het zuidelijk deel van het plan tegen de binnenstad wordt in de eerste plaats gestructureerd door de nieuwe boulevard. Het noordelijke deel is ook verbonden met de N302. De grootte van het Waterfront en de fasering vereisen een goede afstemming tussen de deelplannen. De openbare ruimte werkt daarbij als de verbindende schakel.

Objecten en markeringen
Op een aantal plekken zijn markante gebouwen of hoogteaccenten opgenomen. Deze gebouwen zullen beeldbepalend worden voor het imago van het Waterfront. Juist deze onderdelen geven het plan extra glans en karakter. Zij voegen nieuwe, eigentijdse en hoogwaardige tekens toe aan het silhouet van Harderwijk. Deze objecten passen uitstekend bij het ambitieniveau. De belangrijkste nieuwe objecten in het plangebied zijn
De torens op de kop van het plangebied de Bakens. Als 'landmark' vanuit de vlakke polder en poort tot Gelderland en de Veluwe.
Het Lichthuis, als klassiek vuurtorenachtig woongebouw bij de monding van de haven op het Noordereiland. Dit is het nieuwe beeldmerk van Harderwijk vanaf het water.
Het Hooge Huis, als karakteristiek gebouw in het nieuwe stadspark op de kop van het gebied de Stadswerven. Prominent aan de boulevard als symbool voor Harderwijk

Maat en taal
Bij de opzet van het stedenbouwkundige plan heeft niet de rationaliteit van de bouwblokken voorop gestaan. Met het plan is geprobeerd een rijke schakering en opeenvolging van weidsheid en intimiteit te creëren. Het plan is geen poging een historisch Harderwijk te herbouwen dat nooit heeft bestaan; het is de intentie van het plan om met een rijke en subtiele architecturtaal aan te sluiten bij het oude Harderwijk. Het totale plan kent in haar hele verschijningsvorm een duidelijk herkenbare verticale en perceelsgewijze opbouw van gevels. Het is een plan dat bestaat uit herkenbare huizen en gebouwen. Per deelgebied verschillen de huizen in maat en taal. Elk van de deelgebieden is benoemd en heeft een specifiek eigen karakter.

Inrichting openbare ruimte
Voor de inrichting van de openbare ruimte zal een apart inrichtingsplan worden gemaakt. Het is van belang dat het totale plangebied daarbij niet als eiland in de bestaande stad wordt behandeld. Juist de continuïteit in materiaal in het bijzonder tussen binnenstad en boulevard is daarbij van belang. Voor de Boulevard wordt uitgegaan van een hoogwaardig inrichtingsniveau met gebakken klinkers, banden met kleurtoeslag en hoogwaardige verlichting en meubilair. De Boulevard heeft een eenduidig profiel over de totale lengte, naast de havens zijn er op meerdere plekken voorzieningen voor de verschillende watersporters.
Sociale veiligheid is een belangrijk thema bij de inrichting van de openbare ruimten. Juist door de overzichtelijke vorm van de openbare ruimten, de eenduidige situering van voorkanten en de duidelijke scheiding tussen openbaar en privé wordt op een natuurlijke manier de sociale veiligheid gegarandeerd. Daarnaast is er in verschillende deelgebieden ruimte gereserveerd voor groene recreatieve ruimtes, speelplekken en hangplekken. Bij de verdere uitwerking van de inrichting zal gestreefd worden om het Waterfront zo veel mogelijk integraal toegankelijk te maken voor mindervaliden.

Inrichting parkeergarages
De inrichting van de grote parkeergarages moet vanzelfsprekend voor het autoverkeer functioneel zijn. Het is tevens belangrijk dat de inrichting van de parkeergarages is afgestemd op voetgangers. Er zal een sfeer gecreëerd moeten worden die het (korte) verblijf in de garage aangenaam maakt. Met name het gevoel van veiligheid bij de bezoeker moet groot zijn. Middelen die ingezet kunnen worden zijn: verlichting (sfeer, daglicht), kleur, identiteit en routing.

Deelgebieden
De sferen en karakteristieken van de verschillende deelgebieden worden aan de hand van beschrijvingen, kaarten en referentiebeelden geformuleerd. Deze beelden vragen als vanzelfsprekend niet om letterlijke navolging; ze zijn bedoeld om de kern en essentie van de opgave te verbeelden en dienen als inspiratie. Het Waterfront Zuid kent een groot aantal deelplannen voor de verdere uitwerking. De kenmerkende stedenbouwkundige structuren in het Waterfront zijn hier onder in hun samenhang beschreven. In het BKP 2013 zijn verder per deelgebied de architectonische randvoorwaarden beschreven.

Verdeling plangebieden

Stadsmuur
Tegen de historische stadsmuur van Harderwijk is in de loop der jaren een grote verscheidenheid aan gebouwen gerealiseerd. Veel gebouwen zijn opgetrokken uit niet duurzame materialen; de indruk is rommelig en onevenwichtig. Het volledig slopen van recente aanbouwen en restaureren van de historische muur is vanuit economisch oogpunt geen optie. Ook het volledig in historische stijl herbouwen van alle nieuwe gebouwen is vanuit monumentzorg geen optie. In nauwe relatie met de plannen voor het Waterfront is het Beeldkwaliteitplan Stadsmuur ontwikkeld. Hierin worden scenario's ontwikkeld voor de restauratie van de stadsmuur en de sloop/verbouw van de beeldverstorende elementen aan de boulevard. Het is daarbij van belang de eenheid te versterken in het monumentale deel van de muur. In het Beeldkwaliteitplan Stadsmuur wordt gepleit voor een contrast tussen oud en nieuw. In de zomermaanden lenen de delen voor de muur zonder bebouwing zich uitstekend voor terrassen, karakteristieke marktkraampjes en kleine verplaatsbare houten verkoopstalletjes.

De boulevard
De nieuwe (verlengde) boulevard is een belangrijke architectonische drager van het plan. De boulevard verbindt een groot aantal verschillende deelgebieden in het Waterfront. In de gebogen wand is een mix van Leisure, cultuur, detailhandel, dienstverlening en horeca te realiseren. In het meer noordelijke deel heeft de boulevard het karakter van een woongebied. De architectuur van de boulevard zal het 'rijke' Waterfront moeten verbeelden. Steenachtige materialen als metselwerk en pleisterwerk, in verschillende kleuren, zijn de belangrijkste dragers van de architectonische taal. De opbouw van de panden is verticaal. De boulevard kent een grote verscheidenheid in traveematen. De panden kennen gevarieerde topbeëindigingen met een verspringende dakrand. De kade langs de boulevard is continue en heeft verschillende voorzieningen. De nautische sfeer en functie langs de boulevard is heel divers en varieert van bruine vloot, passantenhaven, jachthaven en rondvaarthaven tot aanlegplaatsen. Op de kop van de boulevard aan het Wolderwijd bevindt zich verenigingsjachthaven De Knar.

N302 / Burgemeester de Meesterstraat
De N302 en de Burgemeester de Meesterstraat zijn de belangrijkste toegangsaders tot het gebied. De N302 is de afgelopen jaren geherstructureerd. Daarbij is er een scheiding aangebracht tussen het doorgaande verkeer en het bestemmingsverkeer. Door de verhoogde ligging van de rijbanen voor het doorgaande verkeer is de oversteekbaarheid van de N302 sterk verbeterd. Vanuit de N302 heeft de automobilist zicht op Harderwijk behouden; de stad is niet verstopt achter een geluidsscherm. Het profiel met parallelwegen langs de N302 geeft het gevoel van een brede stadsstraat. Door een ventweg langs de N302 te maken kunnen hier ook daadwerkelijk voorkanten worden gerealiseerd. Hoewel de woonbebouwing langs de N302, vanwege de geluidsbelasting, redelijk gesloten zal zijn wordt hier in de architectuur gestreefd naar een grote diversiteit en rijkdom. De expressie van individuele panden staat voorop. De Burgemeester de Meesterstraat vraagt als belangrijke toegang tot de stad om een integrale visie waarin ook de randbebouwing van de Zeebuurt betrokken moet worden.

Dolfinariumeiland
De bebouwing op het Dolfinariumeiland wordt voor een aantal doelen ingezet. De bebouwing is een middel om de achterkanten van het Dolfinarium, als sterk naar binnen gekeerd dierenpark, aan het zicht te onttrekken. Daarnaast vervult de bebouwing, met op de begane grond een veelheid aan kleinschalige Leisure en horeca functies, een belangrijke rol in de circuitvorming voor het wandelend publiek op en langs de boulevard. Met de gekromde wand en het water wordt, tegenover de historische stadsmuur, de intimiteit van een stadshaven bereikt. De nieuwe bebouwing is kleinschalig en bijna historiserend van karakter. Ook de bebouwing aan de noordkant van het Dolfinarium heeft een visueel afscheidende werking. Met de klassieke houten boothuizen krijgt ook deze kant van het eiland een voorkant aan het water. De koepel van het Dolfinarium steekt hoog boven de boothuizen uit en blijft een belangrijk oriëntatiepunt voor de bezoekers van het Waterfront.

Strandeiland
Met de aanleg van het Strandeiland heeft Harderwijk haar openbaar stadsstrand terug gekregen. De geur van zonnebrand raakt hier vermengd met flanerende bezoekers. Het eiland wordt als open stadspark ingericht (gras met bomen). Op het eiland zijn enkele paviljoenachtige gebouwtjes gepositioneerd: een horecapaviljoen en een gebouwtje met scheepshelling voor de bruine vloot.

De Stadswerven
De Stadswerven is het deelgebied dat het dichtste bij de binnenstad ligt. De grotere parkeergarage die op de kop van dit deelgebied ligt zal aan het zicht onttrokken worden doordat deze met verschillend programma omzoomd wordt. De sfeer van dit gebied refereert aan de waterrijke Hanzestadjes en heeft een sterke verwantschap met het historische Harderwijk. Het gebied wordt doorkruist door verschillende smalle grachtjes, de straten zijn relatief smal en er is een verscheidenheid aan kleinschalige individuele grachtenpanden en herenhuizen. Metselwerk is het meest voorkomende bouwmateriaal, de raamverdeling is klassiek, het daklandschap bestaat uit oranje en zwarte keramische pannen. Intiem stedelijk wonen is het thema.
Op de kop van de Stadswerven vind je aan de boulevard verschillende uitgaans- en Leisurefuncties. In het grote stadspark staat het Hooge Huis. Door een publieke functie op de begane grond in dit bijzonder gebouw te plaatsen ontstaat een nieuw icoon voor Harderwijk. Aan de kades aan het park kunnen verschillende recreatieve rondvaartboten en vaartuigen aanleggen.

De Kades
In het gebied De Kades is een woonmilieu gecreëerd rond verschillende havens. Zo veel mogelijk woningen in dit gebied zijn georiënteerd op het water. Bewoners kunnen hun bootje voor de deur of achter hun huis aanleggen. Ook in dit gebied is metselwerk, in meerdere kleuren, het gangbare bouwmateriaal. Het gebied is in de architectuur minder historisch van opzet dan het gebied Stadswerven. De gebouwen zijn hier kloeker en refereren meer aan de grotere maat van het water. Pakhuizen en industriële havengebouwen vormen hier een inspiratie voor de architectuur.

De Bakens
De gebouwen van de Bakens en de watersportboulevard bestaan voornamelijk uit grondgebonden woningen in gesloten bouwblokken. De woningen aan de boulevard hebben een weids uitzicht over het water en de Eilanden. Op de kop van het gebied zijn de gebouwen hoger en hebben de woningen uitzicht over het Veluwemeer en het Wolderwijd. De torens zijn het landmark dat vanuit Flevoland prominent zichtbaar zal zijn. De verschillende grondgebonden woningen zijn eigentijdse varianten van klassieke herenhuizen. Metselwerk in een breed palet is het meest voorkomende gevelmateriaal maar je vindt er ook panden met een afwijkende materialisatie. De torens sluiten wat betreft kleur en materiaal aan bij de huizen aan de boulevard. Ze zijn sterk vertikaal geleed en hebben een eigen karakter en bijzondere dakbeëindiging.

Jachthaven
De bestaande jachthaven krijgt een nieuwe plek in het Waterfront, tegen de strekdam op de rand van het Wolderwijd is straks plaats voor de grote verzameling boten van de vereniging. De jachthaven is landschappelijk ingepast en haar bebouwing bestaat uit verschillende loodsachtige gebouwen met een sterk nautisch karakter.

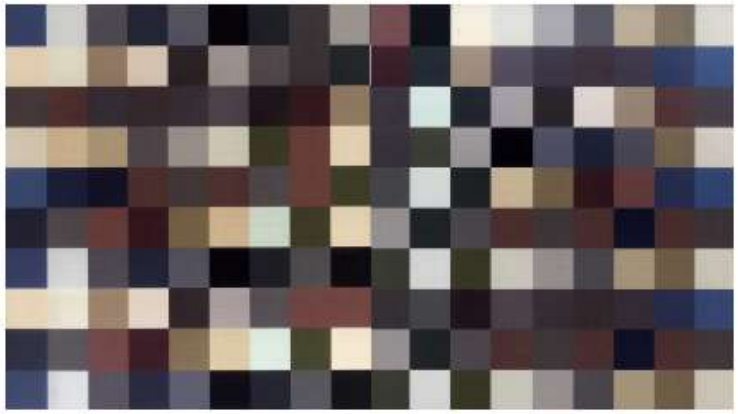

Bron: "kleuren voor harderwijk" (Het Kleurbureau)

Impressie onderscheidend kleurbeeld Waterfront

Kleur in het Waterfront

Met het project Waterfront wordt de stad niet alleen uitgebreid, maar wordt ook de binnenstad 'verlengd'. Kwaliteiten van de oude stad worden doorgetrokken naar het nieuwe gebied. Kleur speelt hierbij een belangrijke rol. Enkele jaren geleden heeft de gemeente Harderwijk een kleurprofiel van de binnenstad laten opstellen. Dit is een dwarsdoorsnede van karakteristieke kleuren die daar op dat moment aanwezig zijn. Bij het kleurprofiel hoort een kleurenwaaier en die wordt nu gebruikt om de kleuren van de binnenstad door te trekken naar het nieuw te bouwen deel van de stad. Daarbij gaat het niet alleen om verfkleuren alleen. Ook de kleuren van de gevels, de daken en de openbare ruimte zullen in relatie tot dit kleurprofiel worden bepaald.

Los van het Beeldkwaliteitplan zal voor het Waterfront zal een kleurenplan document gemaakt worden. Het kleurplan is gebaseerd op de kleurtypen uit het kleurprofiel en geeft per deelgebied een overzicht van de gewenste basis kleuren. Daarbij zal er specifiek per deelgebied een aantal accent kleuren worden meegegeven die mede de karakteristiek van het deelgebied bepalen (onderscheidend kleurbeeld).

In het kleurenplan worden hoofdlijnen (donker naar licht, meer naar minder kleur) en verhoudingen (relatie tussen meer en minder opvallende kleuren) vastgelegd. Deze variabelen samen dragen bij aan een kleurbeeld dat zowel op grotere als op kleinere schaal samenhang en variatie creëert; een kleurbeeld dat niet alleen maakt dat je een plek waardeert, maar ook nieuwsgierig maakt naar het beeld verderop.

Om het gewenste kleurbeeld te realiseren is niet alleen een goed kleurenplan nodig, maar ook een scherp oog bij de uitvoering ervan. Kleurregie draait om afstemmen. Het onderling afstemmen van plannen leidt tot een beter resultaat. Met kleur is dat tot op het laatste moment van uitvoering mogelijk. Als de mogelijkheden hiervan goed worden benut, ontstaat een levendig kleurbeeld met de vanzelfsprekendheid van een organische gegroeide stad.

Plankaart Waterfront (september 2012)

4 Waterfront Harderwijk

In Harderwijk wordt al lang gesproken over de herontwikkeling van de kustzone en het Waterfront. Dit heeft geleid tot de vaststelling door de gemeenteraad van het Strategisch Plan Waterfront Harderwijk in 2000. Het omvat een integraal herontwikkelingsvoorstel voor het totale oevergebied langs het Wolderwijd en het Veluwemeer, tussen de Stille Wei bij het historisch Harderwijk en Hierdensebeek.

Het belangrijkste doel van het project Waterfront is een aanmerkelijke kwaliteitsverbetering van de gebieden ten noorden en ten noordoosten van de historische binnenstad. Door de groei van het aantal bezoekers aan het Dolfinarium zorgen verkeer en parkeren voor veel overlast, vooral in het hoogseizoen. In het boulevardgebied tussen binnenstad en Dolfinarium heeft de openbare ruimte volstrekt onvoldoende kwaliteit. Daarnaast grenst aan de binnenstad een verouderd industriegebied, dat milieuhinder veroorzaakt en waarvan de bodem ernstig is verontreinigd. Met het plan Waterfront wordt de relatie tussen de stad en het water hersteld, en worden de genoemde knelpunten weggenomen. Het plan Waterfront voorziet in verplaatsing van een volledig bedrijventerrein en in de realisering van attractieve woonmilieus aan het water. Ook biedt het kansen voor de ontwikkeling van recreatieve en andere commerciële functies in het gebied tegen de historische binnenstad. Dit alles draagt bij aan verbetering van het leefklimaat en versterking van de economie en de attractiviteit van Harderwijk.

In een intensief samenwerkingsverband met gemeente, provincie Gelderland, Rijkswaterstaat (directie IJsselmeergebied), Dolfinarium en een groot aantal externe adviseurs en marktpartijen is er in 2003 intensief gewerkt aan de totstandkoming van het Masterplan voor het Waterfront. Gedurende het ontwerpproces heeft voortdurende terugkoppeling plaatsgevonden met hogere overheden. Het bewust gekozen open planproces heeft niet alleen tot een intensieve discussie tussen maar ook tot maatschappelijke betrokkenheid geleid bij de Harderwijkers. De verdere uitwerking van het Masterplan tot het huidige stedenbouwkundig plan is gedaan door het geselecteerde consortium en is gebeurd in nauw overleg met de gemeente en de supervisor. De huidige plannen sluiten aan bij de nieuwe wensen en inzichten en zijn afgestemd op de actuele behoeftes van de markt.

Het nieuwe Waterfront
Het nieuwe Waterfront van Harderwijk zal de relatie tussen Harderwijk en het water ingrijpend veranderen. Het nieuw aan te leggen eilandenrijk zal het water vanuit de stad tastbaar, bruikbaar en vooral beleefbaar maken. Het nieuwe Waterfront krijgt gestalte langs de historische binnenstad maar ook de nieuwe woongebieden, jachthaven de Knar, de Lorentzhaven en de kustzone tot de Hierdensebeek maken onderdeel uit van het nieuwe Waterfront.

Het Waterfront Zuid kent twee ruimtelijke dragers. De nieuw ingerichte boulevard voert langs een aantal intieme binnenhavens met soms een wijds uitzicht over het Wolderwijd. Verder naar het noorden gaat de route langs verschillende bijzondere woonmilieus aan het water. Met de transformatie van het industriegebied verbetert niet alleen de stedelijke structuur maar ook de leefbaarheid van de omliggende gebieden en de binnenstad neemt sterk toe. De tweede drager, de N302, voert via de oeververbinding met Flevoland, langs een overloopterrein waar op drukke dagen veel bezoekers hun auto kunnen parkeren. Via een wandelroute bereiken zij eenvoudig de binnenstad en het Dolfinarium. De vernieuwde boulevard vormt, bevrijd van toeristisch autoverkeer, een schakel tussen deze twee trekpleisters.

Ook de werkgelegenheid vormt een belangrijk onderdeel van het Waterfront. Naast vermaak, cultuur en horeca is er ook ruimte voor industrie en handel. Met de uitbereiding van de Lorentzhaven wordt de verplaatsing van de watersport- en watergebonden bedrijven mogelijk. Ook biedt de Lorentzhaven ruimte voor een regionaal overslagcentrum waarmee het vervoer over het water een impuls en stimulans krijgt.

Harderwijk krijgt met de realisatie van het Waterfront een bijzondere stadsuitbreiding. Een uitbereiding met een geheel eigen karakter uniek voor de Veluwe. Het Waterfront is niet alleen van belang voor Harderwijk maar voor de gehele regio.

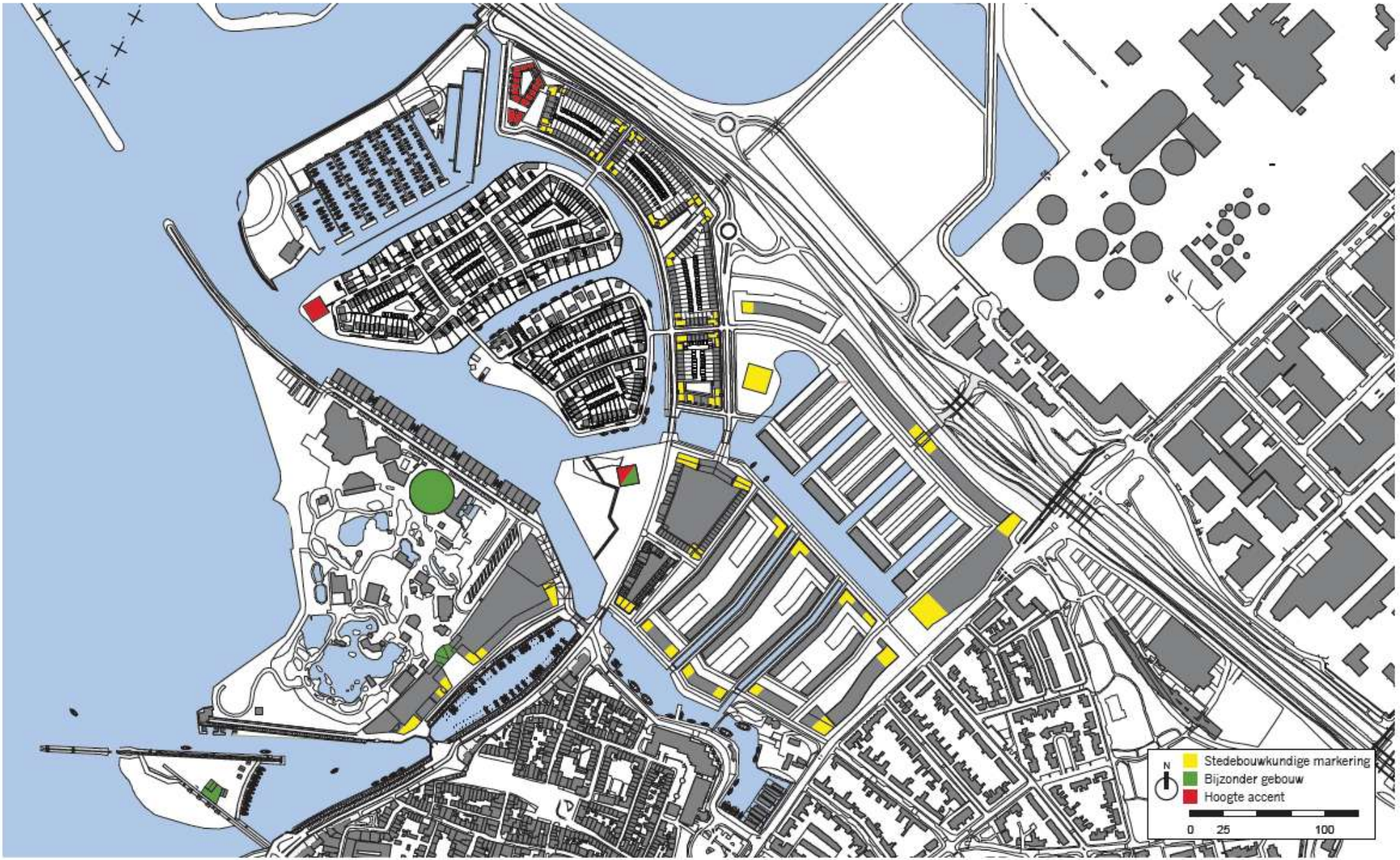

Stedenbouwkundige markeringen en accenten

5 Algemene Ontwerprichtlijnen

De algemene richtlijnen garanderen een samenhangend beeld en eenduidige visie. Zij hebben zowel betrekking op het ontwerp van de openbare en collectieve ruimte als op het ontwerp van gebouwen. De mate waarin een bepaalde richtlijn van toepassing is op een ontwerp is afhankelijk van de specifieke locatie en functie van het ontwerp.

Kwaliteit openbare ruimten
Op de kaart 'ruimtelijke dragers' (blz 50) zijn de verschillende kwaliteitsniveaus aangegeven voor de verschillende openbare ruimten. De boulevard als belangrijkste ruimtelijke drager van het Waterfront kent een hoogwaardige afwerking. De specifieke lijn voor meubilair en verlichting refereert subtiel naar het nautische aspect van Harderwijk. Deze ruimte wordt gekenmerkt door een sterke karakteristieke inrichting. Het gebruik van hoogwaardige gebakken straatmaterialen past bij het gebruik als wandelgebied en de auto is nadrukkelijk te gast.
De belangrijkste toegangswegen onderscheiden zich niet alleen in maat, schaal en profiel van de woonstraatjes maar ook in inrichting en materiaalgebruik. Bestratingsmaterialen zijn afgestemd op het (intensieve) gebruik van deze ruimten en hebben een hoogwaardige uitstraling. De inrichtingselementen en de verlichting worden in gezet als begeleiding van de bezoeker en hebben een robuuste en hoogwaardige uitstraling. Het kwaliteitsniveau van deze gebieden is daarmee meer dan de standaard (standaard+).
De verschillende (woon)straatjes zijn neutraal van karakter. Hier is sprake van een standaard inrichtingsniveau dat, hoewel het enige mate van flexibiliteit heeft ten aanzien van hardheid, kleur en materiaal, eenduidig is in de beoogde kwaliteit. Het standaard inrichtingsniveau van deze gebieden sluit aan bij het algehele ambitieniveau van het Waterfront en ontstijgt de standaard betonklinker.
Continuïteit van het ontwerp is van wezenlijk belang. Het is niet de bedoeling dat er per deelgebied een opzichzelfstaand ontwerp van de openbare ruimte ontstaat. De openbare ruimte is immers het bindend element tussen deze verschillende deelgebieden. Wel is een duidelijk en leesbaar onderscheid tussen verblijfsgebieden en toegangswegen gewenst. Ook in de groenstructuur wordt dit verschil benadrukt. De boulevard vraagt als flaneer- en wandelgebied ook hier om extra aandacht.

Korrel en accenten
Alle ontwerpeenheden zijn onderverdeeld in bouwstenen. De herkenbaarheid van deze bouwstenen, de korrelgrootte, is van belang om in de openbare ruimte de juiste maat en schaal te kunnen ervaren. Voor kleine gebouwen gelden andere ontwerp richtlijnen dan voor grote gebouwen. Verderop in het BKP 2012 is de gewenste korrelgrootte per deelgebied beschreven.
Kleine gebouwen, zowel in een reeks als losstaand, hebben verschillende zijden: een formele zijde, gericht op de openbare ruimte, en een informele zijde. De formele zijde is ontworpen van buiten naar binnen. De informele zijde van kleine gebouwen is ontworpen van binnen naar buiten: de maat en plaats van ramen is ingegeven door de functie die zich achter de gevel bevindt.
Grote gebouwen zijn rondom ontworpen. De gevels hebben één architectuur. De plint van grote(re) gebouwen dient in schaal en compositie aan te sluiten bij de menselijke maat en maakt in grote mate deel uit van het ontwerp van de openbare ruimte. Op een aantal plaatsen is de verwantschap onderling tussen de bouwstenen van belang, op andere plaatsen is het juist wenselijk om de verschillen te benadrukken.

Stedenbouwkundige markeringen
Stedenbouwkundige markeringen zijn gebouwen of onderdelen van gebouwen die vanuit looplijnen en zichtlijnen extra aandacht verdienen. (bijzondere hoeken, verbijzonderingen, hoogteaccenten of herkenningspunten). Deze elementen zijn de verbijzonderingen binnen een architectonisch element.
Bijzondere gebouwen zijn als geheel ontworpen. Het zijn de herkenningspunten en markeringen van de stad. Daarnaast kent het plan een aantal hogere elementen die het silhouet op afstand bepalen en daarmee de markering van het centrum zijn. De verschillende stedenbouwkundige markeringen zijn op de kaart weergegeven (zie kaart blz 22).

Flexibiliteit
Het stedenbouwkundig plan voor het Waterfront zal in de komende jaren gerealiseerd worden. Het beeldkwaliteitplan zal zeker voor een periode van meer dan 10 jaar het toetskader zijn bij de architectonische uitwerking. Het geeft een beeld mee en zet een grondgedachte uiteen. Tegelijkertijd biedt het ruimte voor verandering en verbetering. Veranderende omstandigheden en voortschrijdend inzicht binnen de vastgestelde grondgedachten zullen dan ook mogelijk blijven. De richtlijnen voor het openbaar gebied en de architectuur zullen niet overal even streng zijn. Afhankelijk van de locatie in het deelgebied zullen de regels soepel of strikt gehanteerd worden.

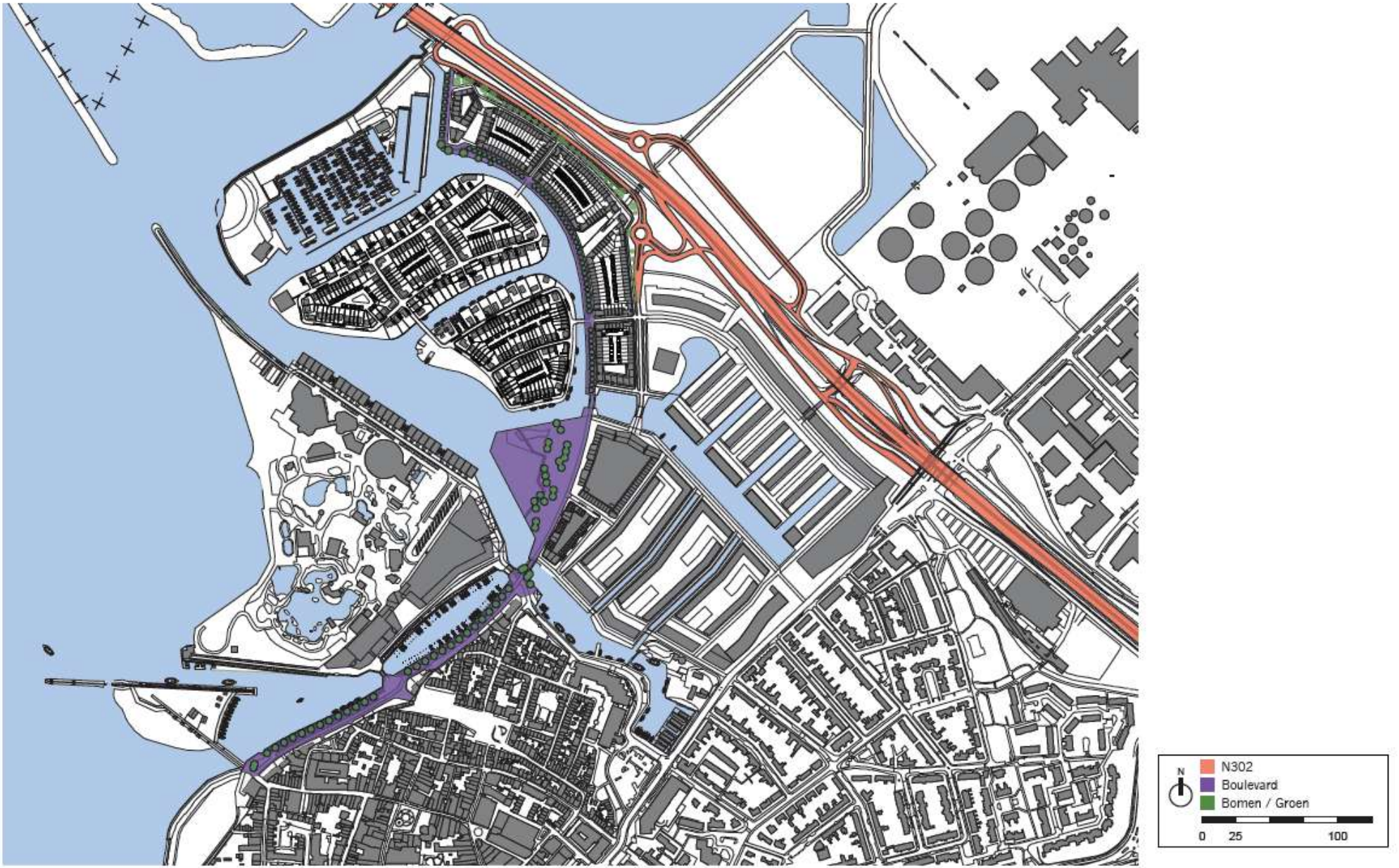

Ruimtelijke dragers

6 Ruimtelijke dragers

In de plannen voor het Waterfront Harderwijk wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de verschillende deelgebieden en anderzijds de ruimtelijke dragers van het gebied. De deelgebieden hebben een eigen karakter en ieder hun eigen programma; de dragers van het plan verbinden deze gebieden op een continue wijze en smeden het tot een geheel. De bebouwing van de deelgebieden kan onderling van architectuur en functie verschillen terwijl de openbare ruimten van de dragers een eenheid vormen. Die openbare ruimte is in de plannen voor het Waterfront steeds als uitgangspunt genomen. De dragers verkleuren en veranderen, afhankelijk van plaats, functie en tijd terwijl de deelgebieden een constant eigen gezicht hebben.

De boulevard en de N302 vormen ruimtelijk de belangrijkste dragers van het Waterfront. De boulevard verbindt de verschillende deelgebieden langs het water. De N302, samen met de Burgemeester de Meesterstraat, is de feitelijke toegang tot het gebied. Verscheidene deelgebieden grenzen ieder met hun gezicht aan de boulevard of de N302.

Voor de ontwikkeling van het Waterfront in Harderwijk is de bereikbaarheid een belangrijk thema. Het vervoersbeleid is erop gericht de druk in de binnenstad te verminderen, hiermee wordt de leefbaarheid vergroot in zowel de binnenstad als de aanliggende woongebieden. Het historische wegenpatroon in de binnenstad leent zich slecht voor de doorvoer van het autoverkeer en het realiseren van voldoende parkeervoorzieningen. Te veel blik in het zicht is geen goed visitekaartje voor Harderwijk. Het oplossen van het verkeers- en parkeer probleem heeft steeds vooropgestaan bij het maken van de plannen. De bereikbaarheid van Harderwijk en hiermee de toegankelijkheid van de binnenstad en het Dolfinarium worden verbeterd door de aanleg en herstructurering van zowel het water en de boulevard als de N302. Voetgangers en wandelaars kunnen flaneren over de boulevard, terwijl de automobilisten via de verschillende toegangswegen, eenvoudig een parkeerplek vinden.

De boulevard

Belangrijk onderdeel van het karakter van een badplaats en een plaats aan het water als Harderwijk, is de boulevard. Het is de strip tussen het grote water en de gebouwen daaraan. Vaak wordt een nautische functie verenigd met bijzondere architectonische vormen en detail. De ontwikkeling van een badplaats kan meestal letterlijk gekoppeld worden aan de ontwikkeling van de boulevard.
Met de ontwikkeling van de boulevard komt Harderwijk, net als in het zuiderzeeverleden, weer aan het water te liggen. Er ontstaat een sfeervolle wandelroute langs de oude stadsmuur steeds met een verschillend zicht op het water. De boulevard ontleent haar identiteit aan de grote rijkdom aan functies op het land en in het water. De identiteit van de boulevard zal ook sterk bepaald worden door het gezichtsbepalende solitaire gebouw, het Hooge Huis, op de kop van Stadswerven. Dit is een nieuw logo van de stad.
De boulevard heeft de typologie van een klassieke boulevard. Zij wordt gekenmerkt door een rijke scharkering aan sferen en belevenissen. De boulevard is het continu verbindende element van het plan. De lange komvormige ruimte verbindt en rijgt de verschillende deelgebieden aan elkaar. Ieder deelgebied heeft een gezicht, en een verbinding met de boulevard. De relatie met het water is ook steeds verschillend. Soms is de relatie direct en intiem in de haven, dan weer weids buiten de haven met zicht over het Wolderwijd.
Het gebruik van de boulevard zal verschillen in de seizoenen. In het hoogseizoen zal het gebied vooral het karakter hebben van een flaneergebied. Langs de stadsmuur zijn er terrassen opgebouwd en het autoverkeer wordt beperkt toegelaten. In het laagseizoen is er wel ruimte voor de auto. Er kan gereden worden over delen van de boulevard en er zijn ook parkeerplaatsen op maaiveld voor bezoekers en bewoners van de binnenstad.
De boulevard zal een sterke openbare ruimte worden. De bestrating, het meubilair en de verlichting hebben een eenduidige hoogwaardige uitstraling en de keuze van de materialen, de bomen en de inrichtingselementen is continue van begin tot eind. Daarmee wordt een sterk verbindend element gevormd. De inrichting zal afgestemd moeten zijn op de wisselingen in gebruik tijdens de verschillende seizoenen. Ook het profiel van de kade is continue en hoogwaardig langs de hele boulevard. De panden langs de boulevard kennen een sterke eigen identiteit. Metselwerk is het hoofdmateriaal, maar wel uitgevoerd in een rijk palet aan kleuren.

bijzondere gebouwen

levendige boulevard

herenhuizen

N302

De tweede ruimtelijke drager van het plan, naast de boulevard, is de provinciale weg de N302. Deze scheidt het nieuwe plangebied van het overloop parkeerterrein en het water. Het is de feitelijke toegang tot Harderwijk. Vanaf de N302 is het Waterfront goed bereikbaar. Met de reconstructie van de N302 is er een scheiding gemaakt tussen bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Met het verhoogd realiseren van de doorgaande route is de oversteekbaarheid van de weg sterk verbeterd en zijn de relaties tussen het centrum en de wijken Frankrijk en Lorentz versterkt. Het toeristische verkeer zal, met name in het hoogseizoen, gescheiden worden van het overige verkeer. Er zijn directe afslagen voorzien naar het overloop parkeerterrein en de grote garage op de kop van Schiereiland. Bezoekers lopen vanaf deze bronpunten over de rode loper (de boulevard) naar het Dolfinarium en de binnenstad.

De N302 vormt de noordelijke grens van de woongebieden de Kades, Watersportboulevard en de Bakens. Om te voorkomen dat dit de achterkanten van het gebied worden, komt er een ventweg langs de N302. Zo kunnen de gebieden zich ontwikkelen met volwaardige voorkanten en krijgt Harderwijk een gezicht langs de N302.

De N302 speelt een belangrijke rol bij de ontsluiting van Harderwijk en de parkeervoorzieningen van het Dolfinarium. In de plannen voor Waterfront-Zuid is ingezet op een forse uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen. Enerzijds is er de wens om het parkeren zo dicht mogelijk tegen de N302 te situeren om het aantal verkeersbewegingen door het plangebied zoveel mogelijk te beperken ten behoeve van verkeersveiligheid en leefbaarheid. Anderzijds is er een voorkeur voor het parkeren op loopafstand van zowel Dolfinarium als binnenstad. Dit heeft geresulteerd in een overloopterrein ten noorden van de N302 en parkeergarages op de kop van Stadswerven en op het Dolfinariumeiland. Het overloopterrein dient als opvang van pieken in bezoekersaantallen tijdens drukke toeristische dagen.
Parkeren in de beide garages, dicht bij het Dolfinarium en de binnenstad, kan het hele jaar door. Vanuit deze garages zijn de loopafstanden naar het centrum beperkt. De verschillende grotere garages die in het Waterfront aanwezig zijn mogen echter niet beeldbepalend zijn in de openbare ruimte en worden aan het zicht onttrokken door ze met andere functies te omzomen.

singel

7 Deelgebieden

Deelgebieden beeldkwaliteitsplan

Jachthaven

De huidige Jachthaven “De Knar” ligt langs de N302. Met de plannen voor Waterfront-Zuid wordt ingezet op het maken van voorkanten langs de N302. De jachthaven zal verplaatst worden naar de locatie achter de strekdam in het Wolderwijd. Deze verenigingshaven biedt plaats aan zowel zomer- als winterstalling. De stalling van boten zal landschappelijk ingepast worden zodat deze zo veel mogelijk aan het zicht van de bewoners van De Bakens en de Eilanden wordt onttrokken. Langs de noordelijke oever van het jachthaventerrein wordt een verenigingsgebouw gerealiseerd. Dit hoogwaardige paviljoen dat tussen de bomen staat zal de spil van de activiteiten op de jachthaven zijn. Door de zichtbaarheid vanaf de hoofdvaarroute(s) is dit een beeldbepalend gebouw voor het Waterfront. Aan de vormgeving worden daarom hoge eisen gesteld.

Typologie:
- Levendige jachthaven

Architectuur en sfeer:
- Loodsachtige bebouwing; in haar architectuur sterk refererend aan traditionele houten nautische werven

Ritme en schaal:
- Paviljoenachtige gebouwen (maximaal 2 lagen hoog)

Materiaal:
- Keuze voor materiaal is vrij; sterk refererend aan nautische gebouwen en boten
- Tussen de verschillende panden onderling bestaat verwantschap

Openbare ruimte
- Typologie: sfeervolle natuurlijke inrichting
- Materiaal: “natuurlijk” en “warm”
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten (let op ‘lichtvervuiling’)
- Parkeren: parkeren maximaal met groen inpakken; graskeien toepassen waar mogelijk
- Groen: relatie met het water zo natuurlijk mogelijk; maximaal inzetten op groene oevers, groene taluds en ruwe basalt

De Eilanden

Als een ware vuurtoren kondigt het Lichthuis de Eilanden aan. Met het Noordereiland en het Zuidereiland krijgt de geleidelijke overgang tussen water en land vorm. De stad krijgt hier een gezicht naar het water. Op de kop van het Zuidereiland ligt een openbaar parkje met speelvoorzieningen en groene oevers. De Eilanden hebben naast waterrijke randen elk een bijna dorpse binnenwereld waar op veel plekken de relatie met het water te voelen is. Er heerst het zuiderzeegevoel en rond de eilanden bevinden zich ligplaatsen voor de bootjes van bewoners.
De woningen zijn gevarieerd in kleur en materiaalgebruik en kennen een grote diversiteit aan kappen. Op de eilanden vind je een rijke schakering van overwegend grondgebonden woningen. Een deel daarvan heeft een tuin of terras aan het water en er is plek om een bootje aan te leggen. Naast grondgebonden woningen is er zowel op het Noordereiland als op het Zuidereiland ook beperkt ruimte voor appartementengebouwen. Het Lichthuis op het Noordereiland is één van deze appartementen gebouwen en ook een van de bijzondere gebouwen in het Waterfront. Dit gebouw wordt apart in dit document beschreven. Het appartementengebouw op het Zuidereiland zal in architectuur en schaal aansluiten op de rest van de bebouwing van het eiland. Het is eerder te karakteriseren als een groot huis.

Bruggen en duikers vormen een belangrijk beeldmerk voor de eilanden. Hun vorm en uitstraling zal het eilandgevoel moeten versterken. Beide eilanden zijn onderling verbonden met een brug die past bij de traditionele uitstraling van de architectuur. Beide eilanden zijn door middel van een duiker verbonden met de boulevard. Deze duiker heeft de uitstraling van een gemetselde brug.
Voor het plandeel De Eilanden is in 2012 het bestemmingsplan Waterfront-Zuid, De Eilanden in procedure gebracht. De eerste woningen in het Waterfront worden op het Zuidereiland gerealiseerd.

Typologie:
- Wonen in het groen en aan het water

Architectuur en sfeer:
- Diverse individuele huizen aan gebogen straatjes, in haar traditionele architectuur een refererend aan Harderwijk en andere Zuiderzeestadjes

Ritme en schaal:
- Weinig herhaling maar individualiteit
- De individuele woningen zijn herkenbaar. Eenheden circa 5-11m breed

Plastiek:
- Grote plastiek (verspringingen, erkers, loggia's, licht overhangende gevels)

Accenten:
- Woningen op hoeken licht verbijzonderen met erkers of uitbouwen, garages geïntegreerd in de architectuur

Materiaal:
- Variatie aan materiaal, baksteen, stuc en hout(achtig) in verschillende kleuren
- Incidenteel panden in een ander materiaal (indicatief: 10% afwijking)
- Verschillen in kleur, materiaal en textuur tussen de verschillende panden

Dakrand:
- Diversiteit in (goot)hoogte en kapvorm
- Een diversiteit aan kappen; platte daken incidenteel aanwezig (indicatief: 10% afwijking)
- Verwijzingen naar traditionele (samengestelde)kapvormen eventueel op een moderne manier verbeeld.
- Kappen met dakpannen uitvoeren in keramische pannen of leien oranje/rood of antraciet/zwart

Kunsttoepassing
- Een aantal huizen zal worden voorzien van individuele gevelstenen. Deze stenen zijn karakteristiek voor de historische Zuiderzeestadjes. Ze versterken de identiteit en herkenbaarheid van het individuele huis.

Openbare ruimte
- Typologie: gebogen straatjes; standaard afwerkingsniveau
- Maaiveld: het maaiveld op de eilanden zijn loopt enigszins bol (terpachtig). Vanuit het midden van het eiland krijg je hierdoor beter zicht op het water .
- Materiaal: "natuurlijk" en "warm"
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels.
- Parkeren: vooral parkeren op eigen erf en in de binnengebieden, heel beperkt ruimte voor langs parkeren in de straat voor bezoekers.
- Groen: voortuinen en ruimte voor groen in de straatjes; koppen van de eilanden tegen over het Dolfinarium kleine parkachtige ruimtes met voorzieningen om bij het water te komen
- Privé gebieden van het wonen aan het water als 'voorkant' ontwerpen
- Laagwaardige inrichtingselementen aan het openbaar gebied (gamma schuttingen) zijn niet toegestaan; erfscheidingen en maaiveldinrichting integreren in het (bouwkundig) ontwerp
- Aandacht voor verblijfskwaliteit van de binnenterreinen, erfafscheidingen en groene inrichting bij voorkeur meenemen in het ontwerp van de gebouwen.

De Bakens

Het gebied de Bakens ligt op de locatie waar nu de Jachthaven nog ligt. Het gebied vormt de rand van het Waterfront en is het gezicht van Harderwijk aan de N302.
De Bakens vormen zowel het begin van de boulevard als van de N302. Dit zijn de belangrijke ruimtelijke dragers van het Waterfront. Aan alle zijden van het gebied moet de inrichting van de openbare ruimte daarom van een hoogwaardige stedelijke kwaliteit zijn.
Het gebied ligt op korte afstand van het centrum en er wordt voornamelijk gewoond. Je vindt er grondgebonden woningen in gesloten bouwblokken ('de Bakens') waarvan een groot deel met uitzicht op het water.
Vanwege haar ligging aan de N302 moet in het ontwerp van de Bakens rekening gehouden worden met de geluidsbelasting. De bebouwing langs de provinciale weg N302 wordt zoveel mogelijk aaneengesloten om te kunnen dienen als geluidsafscherming voor achterliggende woningbouw.

Typologie:
- boulevard

Architectuur en sfeer:
- Een grote verscheidenheid aan stadshuizen aan de kade, in haar architectuur sterk refererend aan pakhuizen en herenhuizen

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Eenheden hebben de maat van individuele huizen; verticale eenheden circa 5-12m breed

Plastiek:
- Aan het water beperkte plastiek (verspringingen, erkers, loggia's, licht overhangende gevels), geen uitkragingen van meer dan circa 0,7-1,2m
- Aan de N302 en de doorsteek naar het overloop terrein plastiek vrij, geen volledig aangehangen balkons
- Aan de tussenstraatjes, minimale plastiek circa 0,1-0,5m, geen aangehangen balkons

Accenten:
- Hoeken (licht) accentueren / verbijzonderen
- Auto ontsluiting naar binnengebieden maximaal 1 pand breed, niet accentueren
- Hoeken sluiten (geen balkons op de hoek)

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse kleuren in een rijke detaillering
- Incidenteel panden in een ander materiaal (indicatief: 20% afwijking)
- Verschillen in kleur, materiaal, voegwerk of textuur tussen de verschillende panden.

Plint:
- Aan de boulevard andere functies dan wonen op de begane grond toegestaan

Dakrand:
- Verschillen in hoogte mogelijk circa 0,1-3,5m
- Diversiteit in gevelbeëindiging en (kap)vorm
- Kappen met dakpannen uitvoeren in keramische pannen of leien oranje/rood of antraciet/zwart

Openbare ruimte
- Typologie boulevard: Havens en kades; Hoogwaardig afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: hoogwaardig materiaalgebruik voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Parkeren: op binnenterreinen en langsparkeren aan de boulevard en bij N302 tussen de bomen voor bezoekers.
- Groen: bomenrijen langs de kade in samenhang met de rest van de boulevard, overgang naar hoofdontsluitingsweg en N302 landschappelijk vormgeven.
- Aandacht voor verblijfskwaliteit van de binnenterreinen, erfafscheidingen en groene inrichting bij voorkeur meenemen in het ontwerp van de gebouwen.

Watersportboulevard

Het deelgebied Watersportboulevard ligt in het verlengde van de Bakens en vormt de overgang naar het toeristische gebied. De bebouwing maakt onderdeel uit van de hoofdstructuur van de boulevard. Ook hier zal aan de boulevard gestreefd moeten worden naar een eenheid met de bebouwing uit de andere deelgebieden.
In het gebied van de Watersportboulevard wordt hoofdzakelijk gewoond. Je vindt er grondgebonden woningen met tuinen en uitzicht op het water maar ook is er ruimte voor appartementen. Vanwege de gunstige ligging is het voor te stellen dat in het gebied andere functies dan wonen een plek kunnen krijgen. Publieksgerichte water- en havengebonden activiteiten zijn in dit gebied toegestaan. Het is ook denkbaar dat hier een gemakscluster (buurtgerichte detailhandel en dienstverlening) wordt gerealiseerd. Enige mate van kleinschaligheid is daarbij nadrukkelijk gewenst.

Typologie:
- boulevard

Architectuur en sfeer:
- Een grote verscheidenheid aan stadshuizen aan de kade, in haar architectuur sterk refererend aan pakhuizen en herenhuizen

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Eenheden hebben de maat van individuele huizen verticale eenheden circa 5-10m breed

Plastiek:
- Aan het water beperkte plastiek (verspringingen, erkers, loggia's, licht overhangende gevels), geen uitkragingen van meer dan circa 0,7-1,2m
- Aan de N302 en de doorsteek naar het overloop terrein plastiek vrij, geen volledig aangehangen balkons
- Aan de doorsteek naar de eilanden, nauwelijks plastiek circa 0,1-0,5m, geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Hoeken (licht) accentueren / verbijzonderen
- Auto ontsluiting naar binnengebieden maximaal 1 pand breed, niet accentueren
- Hoeken sluiten (geen balkons op de hoek)

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse kleuren in een rijke detaillering
- Incidenteel panden in een ander materiaal (indicatief: 20% afwijking)
- Verschillen in kleur, materiaal, voegwerk of textuur tussen de verschillende panden.

Plint:
- Streven naar andere functies dan wonen op de begane grond aan de boulevard
- Aan de boulevard (Winkel)pui-invulling in het gevelvlak; pand gebonden (geen doorgaande luifels of doorgaande puien)
- Voorkeur voor verhoogde of dubbel hoge begane grond

Dakrand:
- Verschillen in hoogte mogelijk circa 0,1-3,5m
- Diversiteit in gevelbeëindiging en (kap)vorm
- Kappen met dakpannen uitvoeren in keramische pannen of leien oranje/rood of antraciet/zwart

Openbare ruimte
- Typologie boulevard: Havens en kades; Hoogwaardig afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: hoogwaardig materiaalgebruik voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Hoofdontsluiting voor de parkeergarages: Brede laan met bomen rijen; langsparkeren mogelijk; standaard+ inrichting
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Parkeren: op binnenterreinen en langsparkeren aan de boulevard en bij N302 tussen de bomen voor bezoekers.
- Groen: bomenrijen langs de kade in samenhang met de rest van de boulevard, overgang naar hoofdontsluitingsweg en N302 landschappelijk vormgeven.
- Aandacht voor verblijfskwaliteit van de binnenterreinen, erfafscheidingen en groene inrichting bij voorkeur meenemen in het ontwerp van de gebouwen.

Kop Stadswerven

De sfeer van het gebied de Stadswerven is te vergelijken met die van de historische binnenstad. De Kop van de Stadswerven is de publieke zijde aan de boulevard en ruimtelijk verbonden met de rest van de bebouwing aan de boulevard. De schaal van de openbare ruimte is hier echter groter, het plein en het park bieden mogelijkheden voor verschillende publieke activiteiten. Daarnaast kunnen aan de kades (rondvaart)boten aanmeren waardoor het gebied een levendige dynamiek zal meekrijgen. De gebouwen aan de boulevard hebben een grote maat en een meer eigentijdse architectuur van stadshuizen die de openbare parkeergarage volledig aan het zicht onttrekken.
De bebouwing aan de boulevard zal functioneel en architectonisch van groot belang zijn voor het functioneren van het Waterfront. Leisure is hier gekoppeld aan de grote bovengrondse publieksgarage voor het Waterfront. De Leisurefuncties hebben hun front aan de boulevard en omzomen de grote garage waardoor deze aan het zicht onttrokken wordt. Aan de kant van Stadswerven wordt de garage vooral omzoomd door woonbebouwing. De in- en uitgangen van de garage voor de voetganger moeten zo worden gesitueerd zijn dat deze meteen op de levendige boulevard staat. Het Dolfinarium heeft daarbij de uitdrukkelijke wens geuit om één van de voetgangersuitgangen in de nabijheid van de brug naar het Dolfinarium te situeren.
De Kop van de Stadswerven is bij uitstek de plaats voor de inpassing van grootschalige recreatieve functies in het Waterfront. Op de kop van Stadswerven is een grote pleinruimte gedacht die overloopt in een park aan het water. Hier kan men, middenin het plangebied, genieten van groen, water en uitzicht. Het park met zijn lichte golvende gras licht lager dan het plein waardoor de relatie met het water extra sterk is.
De kop van de Stadswerven is ook de plaats voor het Hooge Huis van Harderwijk. Dit is een van de bijzondere gebouwen in het Waterfront en wordt apart in dit document beschreven.

Typologie:
- 'Hart' van het Waterfront, grootschalige volledig aan het zicht onttrokken parkeervoorziening omzoomd met diversen Leisurefuncties en wonen

Architectuur en sfeer:
- Een grote verscheidenheid aan (middel) grote, individuele pakhuizen en stadshuizen. In haar architectuur sterk refererend aan grotere nautische gebouwen en pakhuizen
- Hogere gebouwen zijn mogelijk maar in architectuur zijn ze onderdeel van de familie van pakhuizen in dit gebied

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Een mix van grotere en kleinere eenheden voor winkels, horeca en Leisure
- Wanden aan het park en aan het water; eenheden hebben de maat van pakhuizen verticale eenheden circa 6-16m breed

Plastiek:
- Aan de boulevard en de waterkanten een ruime mate van plastiek mogelijk vanaf de 2e verdieping (erkers, loggia's, licht overhangende gevels), geen uitkragingen van meer dan circa 1-1,7m, geen volledig aangehangen balkons
- Aan het tussenstraatje, nauwelijks plastiek circa 0,1-0,5m, geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Aan de boulevard hoeken accentueren / verbijzonderen
- Entree van de openbare parkeergarage in een individueel pand situeren en verbijzonderen in materiaal en textuur
- Hoeken sluiten (geen balkons op de hoek)
- Vrijstaand bijzonder gebouw aan het plein (Hooge Huis), publieke functie op begane grond, rondom voorkanten.

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse kleuren in een rijke detaillering
- Incidenteel panden in een ander materiaal (indicatief: 20% afwijking)
- Verschillen in kleur, materiaal, voegwerk of textuur tussen de panden.

Plint:
- Aan de boulevard (winkel)pui-invulling in het gevelvlak; pand gebonden (geen doorgaande luifels of doorgaande puien)
- Voorkeur voor verhoogde of dubbel hoge begane grond

Dakrand:
- Aan de boulevard en het water zijn verschillen in hoogte mogelijk

Openbare ruimte
- Typologie boulevard: boulevard met stadspark; hoogwaardig afwerkingsniveau
- Typologie aan het water: Havens en kades; standaard+ afwerkingsniveau
- Materiaal boulevard en aan het water: de basis is hoogwaardig materiaal voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Parkeren: in gebouwde garages; geen parkeren aan de boulevard, op het plein of het park
- Groen: bomenrijen langs de kade en op de boulevard, in samenhang met de inrichting van het park.

Kleine watersport

Aan het Wolderwijd, op het puntje van het Dolfinariumeiland is ruimte gereserveerd voor het huisvesten van een aantal kleine watersport gerelateerde verenigingen (de Kanovereniging en de zeeverkenners). Landschappelijk ingepast in het groen verscholen tussen de bomen staan de houten gebouwen, met hun voeten in het gras. Net als bij de jachthaven voorzien we in een sterke binding tussen de gebruiker, het water en het groen.
De locatie ligt aan het Wolderwijd en heeft een prachtig uitzicht over het wijde water. De gebouwen voor de kleine watersport liggen in het verlengde van de Boothuizen en zullen in vorm, beeld en materiaal refereren aan houten nautische loodsen. Op natuurlijke manier zullen de verenigingen ingepast worden op deze locatie die daarmee een zeer groene uitstraling krijgt.

Typologie:
- Loodsen en werven

Architectuur en sfeer:
- 'houten' loodsen, in architectuur sterk refererend aan traditionele nautische werven en houten schuren

Ritme en schaal:
- Tussen de panden onderling bestaat sterke verwantschap
- Eenheden hebben de maat van losse loodsen, circa 6 tot 9m breed

Plastiek:
- Geen plastiek in de gevels, sprongen in de rooilijn beperkt mogelijk

Materiaal:
- Basismateriaal verticale of horizontale houten (of houtachtige) gepotdekselde delen in zwart, antraciet of heel donker bruin of groen

Dakrand:
- Diverse dwarskappen
- Daken gemaakt van het zelfde materiaal als de gevels of in leien of dakpannen maken (dakpan-achtig materiaal is ook mogelijk). Kleur in antraciet of heel donker rood, bruin of groen
- Mogelijkheid voor zonnecellen op de daken onderzoeken (altijd het hele dakvlak in één materiaal uitvoeren)

Openbare ruimte
- Typologie: Havens en kades; standaard afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: Referentie is: "nautisch"
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, standaard armaturen op masten en alle gebouwen aanlichten vanuit eigen gevel.
- Groen: Gebouwen aan de straat met de "voeten" in het gras

Boothuizen

Om de zij- en achterkanten van het Dolfinarium te camoufleren en de geluidsbelasting op de rest van het plangebied te beperken zijn de boothuizen geïntroduceerd.
De boothuizen bieden een casco waarbinnen ruimte is voor het overdekt aanmeren en stallen van je boot maar ook, op de verdieping, recreatieve verblijfsfuncties mogelijk zijn. Het is ook voor te stellen dat onderdelen van het Dolfinarium een plek krijgen in het plangebied boothuizen. Permanente bewoning is hier, ook vanwege de geluidsbelasting, niet toegestaan.
Met de strook aan boothuizen krijgt het Dolfinariumeiland ook hier, zeker gezien vanaf de eilanden, een voorkant aan het water.

Typologie:
- Loodsen en werven

Architectuur en sfeer:
- Diverse klassieke houten 'boothuizen', in haar architectuur sterk refererend aan traditionele nautische werven en houten schuren

Ritme en schaal:
- Tussen de panden onderling bestaat sterke verwantschap
- Losse eenheden in korte rijen; voorkomen dat in het beeld een volledig gesloten wand ontstaat
- Eenheden hebben de maat van losse loodsen, circa 6-11m breed

Plastiek:
- Geen plastiek in de gevels

Materiaal:
- Basismateriaal verticale of horizontale houten (of houtachtige) gepotdekselde delen; zwart of in typisch Harderwijkse nautische kleuren (zie boekje 'kleuren voor Harderwijk').
- Hoogwaardige traditionele stallingsdeuren

Dakrand:
- Diverse dwarskappen
- Daken gemaakt van het zelfde materiaal als de gevels of dakpannen of leien toepassen in antraciet of heel donker bruin en groen

Openbare ruimte
- Typologie: Havens en kades; standaard afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: Referentie is: "nautisch"
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, standaard armaturen op masten en alle gebouwen aanlichten vanuit eigen gevel.
- Parkeren: Haaks parkeren op maaiveld in de straat
- Groen: Boothuizen aan de straat met de "voeten" in het groen (lage struiken en gras); mogelijkheid onderzoeken van het plaatsen van bomen tussen de parkeerplaatsen

boothuizen

Dolfinarium

In het Waterfront krijgt het Dolfinarium een prominente plek op een eigen eiland. Met het nieuwe Dolfinariumplein wordt een voorgebied gemaakt bij de entree van het park. Door een prominente entree(poort) stapt de bezoeker uit het drukke stedelijk leven in de natuurlijke zeedierenwereld van het Dolfinarium.
De intieme binnenhaven aan de nieuwe boulevard biedt duidelijk zicht op de entree van het Dolfinarium. Zo krijgt het Dolfinarium een sterk eigen gezicht in Harderwijk. De markante koepel van het Dolfinarium zal boven de nieuwe bebouwing uitsteken als herkenningspunt van het park.
Het vigerende bestemmingsplan geeft aan waar ruimte is voor toekomstige ontwikkelingen waarbij bestaande functies kunnen worden verplaatst en nieuwe functies kunnen worden toegevoegd.
De gebouwen aan de randen van het park hebben veelal een ingetogen nautische uitstraling en zullen in architectuur, kleur en materiaal aansluiten bij de omliggende bebouwing. Aan de zuidwestelijke zijde is, aansluitend aan de bebouwing aan de nieuwe haven, ruimte voor nieuwe gebouwen. Voor deze gebouwen gelden dezelfde richtlijnen als voor het deelgebied Boulevard Noord.

In dit Beeldkwaliteitplan wordt onderscheid gemaakt in de gebouwen en gebieden die zich naar de rest van de stad tonen en het gebied op het park dat niet direct van buitenaf te zien is. De welstandsbeoordeling beperkt zich tot de bebouwing die van buitenaf (stad of water) zichtbaar is. De huidige ideeën van het Dolfinarium m.b.t. sfeer en uitstraling van de inrichting en de gebouwen op het park zijn ter illustratie in dit document opgenomen.

Buitengrens Dolfinarium noordoostzijde
Aan de oostzijde van het Dolfinarium komt een rij 'Boothuizen' aan de kade. Op dit moment vind je aan deze zijde van het park verschillende grotere gebouwen (oa de Koepel). Het beeld is in de loop van de tijd deze gebouwen te 'transformeren' zodat er meer samenhang in architectuur, kleur en materiaal ontstaat. Hierdoor ontstaat rustige maar gevarieerde aaneenschakeling van grotere en middelgrote 'nautische' loodsen en pakhuizen.

Typologie:
- 'Nautische loodsen'

Architectuur en sfeer:
- Diverse klassieke 'houten' loodsen, in haar architectuur sterk refererend aan traditionele nautische loodsen werven en pakhuizen.

Ritme en schaal:
- Verschillen in maat en positie t.o.v. rooilijn mogelijk
- Hoogte beperkt tot ca. 10m (zie bestemmingsplan)
- koepel als beeldmerk zichtbaar houden.

Plastiek:
- Beperkt plastiek in de gevels

Materiaal:
- Basismateriaal verticale of horizontale houten (of houtachtige) gepotdekselde delen die er uitzien als 'zwart geteerde schuren'
- Donkere kleuren toepassen passend bij de Harderwijkse nautische kleuren (zie boekje 'kleuren voor Harderwijk' en het nog te maken kleurontwerp).

Dakrand:
- Diverse dakbeëindigingen en hoogtes.
- Voor daken het zelfde materiaal toepassen als de gevels (of op het oog gelijksoortig) of dakpannen of leien toepassen in antraciet of heel donker bruin en groen

Openbare ruimte
- Typologie: robuust en functioneel
- Opslag van goederen vanaf de straat uit het zicht.

Buitengrens Dolfinarium zuid,- en westzijde
Aan de zuid-westzijde van het Dolfinarium grenst het park aan het Wolderwijd en het Strandeiland. Passend bij de natuurlijke uitstraling van de omgeving zal deze kant van het Dolfinariumeiland zijn groene uitstraling behouden. Mocht er in de toekomst behoefte zijn om aan deze zijde van het park gebouwen te realiseren zullen ze op moeten gaan in het landschap. Dit kan bijvoorbeeld door een langwerpig duinlichaam te creëren waarachter de verschillende gebouwen als 'strandhuizen' op een natuurlijke wijze ingepast worden. Vanwege de Natura 2000 richtlijnen zullen de gebouwen en inrichting moeten voldoen aan de wettelijke eisen van geluid en lichtoverlast. Het (voormalige) Surfcentrum is als apart deelgebied in dit Beeldkwaliteitplan omschreven.

Typologie:
- Natuurlijk eiland

Architectuur en sfeer:
- Referentie is klassieke 'houten' (houtachtige) gebouwen, Nautisch of refererend aan het thema Noordzee.
-

Ritme en schaal:
- kleine gebouwtjes ingepast en ondergeschikt aan het landschap, of aansluitend bij bebouwing aan nieuwe binnenhaven.
- gebouwhoogte beperkt tot ca. 3 tot 6 meter (zie bestemmingsplan)

Plastiek:
- Beperkt plastiek in de gevels

Materiaal:
- Basismateriaal verticale of horizontale houten (of houtachtige) gepotdekselde delen
- Donkere kleuren toepassen passend bij de Harderwijkse nautische kleuren (zie boekje 'kleuren voor Harderwijk' en het nog te maken kleurontwerp).

Dakrand:
- Diverse dwarskappen
- Daken natuurlijk inrichten of in het zelfde materiaal als de gevels (of op het oog gelijksoortig) of dakpannen of leien toepassen in antraciet of heel donker bruin en groen

Openbare ruimte
- Typologie: natuurlijk
- Opslag van goederen uit het zicht vanaf het water

Buitengrens zuidoostzijde
Aan de zuid-oostzijde van het Dolfinarium grenst het park aan de boulevard. Daar bevinden zich op dit moment de hoofdentree maar ook nog verschillende kantoren en technische installaties van het Dolfinarium.
Een groot deel van de huidige bebouwing op het Dolfinarium zal aan het zicht onttrokken worden door de nieuwe gebouwen aan de haven. Achter deze bebouwing komt ook een busstation voor bezoekers van het Dolfinarium.
Er dient bijzondere aandacht uit te gaan naar de vormgeving en materialisatie van de hoofdentree en het entreeplein. De overige bebouwing aan de zuidoostelijke zijde van het Dolfinarium zijn, indien ze wegvallen achter de nieuwe bebouwing aan de haven, vrij in hun vorm en materiaalkeuze.

Typologie:
- Entreegebied

Architectuur en sfeer:
- Diverse gebouwen als ensemble ontworpen
- In architectuur passend bij de gebouwen op het Dolfinarium
- Ingang Dolfinarium bewust vormgeven als prominente entreepoort (overgang tussen stad en park)

Ritme en schaal:
- losse gebouwen
- gebouwhoogte tot ca10 meter (zie bestemmingsplan)

Plastiek:
- Beperkt plastiek in de gevels

Materiaal:
- materiaalkeuze is vrij
- Kleur en materiaalkeuze van de verschillende gebouwen is ensemble

Dakrand:
- Diverse vormen beëindiging mogelijk

Openbare ruimte
- Typologie: hoogwaardig sfeervol entreeplein.
- Parkeren: in gebouwde voorzieningen in het Waterfront, bussen op maaiveld achter de bebouwing aan de nieuwe haven.

Binnengebied Dolfinarium
De gebouwen en inrichting op het terrein is niet onderhevig aan welstandstoetsing. Er zijn voor dit deelgebied dan ook geen regels of richtlijnen van toepassing. Het betreft het gebied en de gebouwen op het terrein die niet direct van buitenaf zichtbaar zijn. Dit geldt zowel vanaf de stad als vanaf het water. Het Dolfinarium heeft haar huidige (2012) ambities en ideeën kenbaar gemaakt. Deze zijn ter illustratie hieronder verwoord.

Het Dolfinarium is Nederlands grootste waterdierenpark. De inrichting van het park is een evenwicht tussen 'natuurlijke' habitats en dierenpark. Gebouwen en nieuwe ontwikkelingen passen bij deze mix en op dit moment hanteert men als sfeer en referentie nautisch en 'Noordzee". Binnen de toekomstige veranderingen wordt is ook gedacht aan het inpassen van nieuwe attracties passend binnen het beeldmerk. De Koepel is het beeldmerk van het park en is het oriëntatiepunt voor veel bezoekers. Om dit beeldmerk te versterken wordt de koepel in 2013 opgeknapt. De kleur van het dak krijgt een nieuwe blauwe en kopergroene kleur waardoor het een 'frissere' uitstraling krijgt. Daarnaast wordt de rest van het gebouw gerenoveerd om het min of meer terug te brengen in haar oorspronkelijke uitstraling en kleurstelling.

Zeedierenpark

Boulevard Noord

Met de nieuwe binnenhaven tegenover de oude stadsmuur krijgt niet alleen het Dolfinarium een gezicht naar de stad. Ook het gebied voor het Dolfinarium wordt een hoogwaardig verblijfsgebied. Met de nieuwe gebogen bebouwingswand tussen de haven en het Dolfinarium ontstaat hier de sfeer van een intieme binnenhaven.
Het Dolfinariumplein is een bijzondere verblijfruimte aan deze nieuwe haven. Het is het voorgebied bij de entree van het Dolfinarium. Vooral in het hoogseizoen zal het als bufferruimte functioneren voor bezoekers aan het Dolfinarium. De entreepoort naar het Dolfinarium is de prominente kop van dit plein. De poort markeert de grens tussen twee werelden, die van de binnenstad en die van een bijzondere waterwereld. De nieuwe entree van het Dolfinarium zal prominent aanwezig zijn en een sterk en eigen beeldmerk krijgen. De bebouwingswand flankeert de nieuwe ingang van het Dolfinarium en zorgt tegelijkertijd dat de in het gebied aanwezige parkeergarage volledig uit het zicht blijft. In deze bebouwingswand is ruimte voor een hotel, diverse Leisure- en horecavoorzieningen maar ook is er (beperkt) ruimte voor detailhandel. Het is de zonnige zijde van het havenfront.

Het Dolfinariumeiland wordt op twee plaatsen verbonden met de boulevard. Aan de westkant van de haven wordt de verbinding vormgegeven als een ophaalbrug. Aan de oostkant wordt een dam met beperkte doorvaarhoogte (of een brug) gerealiseerd. Dit is de toegang tot het Dolfinariumeiland voor auto's, bussen en ook voetgangers. Hiermee worden de verbindingen met het oude centrum vormgegeven. Zij liggen dan ook in het verlengde van het oude stratenpatroon zodat wandelaars en voetgangers op een eenvoudige wijze het eiland kunnen bereiken.
De architectuur van de Boulevard Noord kent in schaal en materiaal een sterke verwantschap met de historische binnenstad. De architectuur aan de haven is traditioneel en refereert aan de historische architectuur van de binnenstad van Harderwijk. De entree naar het Dolfinarium wordt vormgegeven als een bijzondere toegangspoort naar het park.
Het gebied Boulevard Noord is ook een van de mogelijke locaties voor een theater. Dit mogelijk in combinatie met een evenementencentrum voor het Dolfinarium.

binnenhaven

zuiderzee

Typologie:
- Levendige intieme binnenhaven

Architectuur en sfeer:
- Kleinschalig, aan de historische binnenstad refererende architectuur
- Prominente toegangspoort naar het Dolfinarium

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Een mix van grotere en kleinere eenheden voor horeca, Leisure, detailhandel (beperkt mogelijk) en hotel.
- Eenheden hebben de maat van individuele stadshuizen verticale eenheden circa 5-10m breed
- Wanden aan entreeplein Dolfinarium; eenheden hebben de maat van individuele stadshuizen verticale eenheden circa 4-8m breed
- De ingang van het Dolfinarium als één geheel ontwerpen als een hoogwaardige, manifeste entree

Plastiek:
- Slechts zeer beperkte plastiek mogelijk (erkers, loggia's, licht overhangende gevels), geen uitkragingen van meer dan circa 0,5-1m
- Franse balkons mogelijk, geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Gebouwen op hoeken verbijzonderen (hoek tegenover Vischpoort, hoeken entreeplein Dolfinarium en de hoek bij de boothuizen): geen torens op de hoeken maken
- 1 hoger accent mogelijk; maximaal ca 16m breed en 7 bouwlagen hoog.
- Plein voor het Dolfinarium; entree Dolfinarium verbijzonderen en als eenheid ontwerpen.
- Entree parkeergarage(s): in maximaal 1 pand situeren en verbijzonderen

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse natuurlijke kleuren in een rijke detaillering
- Incidenteel panden wit gestuct of gekeimd.
- Subtiele verschillen in kleur, materiaal, voegwerk of textuur tussen de verschillende panden.

Plint:
- (Winkel)pui-invulling in het gevelvlak; pand gebonden (geen doorgaande luifels of doorgaande puien)

Dakrand:
- Diversiteit in (kap)vorm en hoogte; verwijzingen naar het verleden
- Incidenteel langskappen mogelijk
- Pannendaken; keramische pannen in oranje/rood en antraciet/zwart
- Parkeren volledig uit het zicht; parkeerfunctie afzomen met functies met een levendige uitstraling

Openbare ruimte
- Typologie: Havens en kades; Hoogwaardig afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: de basis is hoogwaardig materiaal voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten en aan gevels; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Accenten: entreeplein voor Dolfinarium eigen bijzondere bestratingspatroon eventueel in combinatie met bijzondere (duurzame en hoogwaardige) bestratingsmaterialen
- Parkeren: in garages; langsparkeren aan de zuidzijde van het water tussen de bomen alleen mogelijk buiten het seizoen;
- Groen: bomenrijen langs de kade aan beide zijden van het water; referentie aan de oude historische situatie; verschillende groene beplantingen langs en tegen de stadsmuur aansluitend op de bestaande situatie; bijzondere beplanting mogelijk op het entreeplein voor het Dolfinarium

Boulevard Oost-West

Met de nieuwe binnenhaven zal de historische stadsmuur een prominentere plek krijgen. De ruimte tegen de stadsmuur is onderdeel van de boulevard en een aantrekkelijk gebied om te flaneren langs het water. Het Noordelijke deel van de haven is bedoeld voor recreatievaart waarbij in het zuidelijke deel, bij het strandeiland, mogelijk ook de bruine vloot een plek kan krijgen.
De boulevard verbonden met het Dolfinariumeiland en het Strandeiland. De beweegbare brug bij de Vischpoort zorgt daarbij voor een sfeervolle plek waar je kunt kijken en bekeken kunt worden op en langs het water.
In de zomermaanden is de boulevard een voetgangersgebied en is de auto te gast. Aan de boulevard zijn een aantal horecagelegenheden met terrassen aan de haven. Ook is er in het hoogseizoen langs de stadsmuur ruimte voor kleine (niet permanente) kiosken en activiteiten als thematische markten, visserijdagen, kleinkunst of een mini kermis. Buiten het hoogseizoen kan er uitsluitend op het westelijk deel van de boulevard in beperkte mate geparkeerd worden.
Geïntegreerd in het brughoofd van de brug bij de Vischpoort is er ruimte voor één permanent paviljoentje. Dit karakteristieke 'brughuisje' zal op een hoogwaardige eigen wijze moeten aansluiten bij de historische architectuur van de stadsmuur en de Vischpoort. Daarnaast is er aan de boulevard ook beperkt ruimte voor uitbreiding van bestaande horeca.

Typologie:
- Levendige intieme binnenhaven

Architectuur en sfeer:
- Passend bij bestaande historische panden;

Ritme en schaal:
- Kleinschalige kiosken (niet permanent) langs de stadsmuur
- Brughuisje (permanente kiosk), geïntegreerd in het brughoofd
- Maximaal 1 bouwlaag (evt. met kap)

Plastiek:
- Beperkte plastiek
  met rijke detaillering

Materiaal:
- Materiaal, baksteen mogelijk in combinatie met houten delen

Plint:
- Voorkanten aan de haven

Dakrand:
- Klassiek

Openbare ruimte
- Typologie: Havens en kades; Hoogwaardig afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: de basis is hoogwaardig materiaal voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten en aan gevels; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Parkeren: Boulevard West alleen buiten het seizoen; dubbel gebruik in het seizoen mogelijk, parkeerplaatsen worden terrasruimte of bieden ruimte aan kiosken en activiteiten.
- Groen: bomenrijen langs de kade aan beide zijden van het water; referentie aan de oude historische situatie; verschillende groene beplantingen langs en tegen de stadsmuur aansluitend op de bestaande situatie; bijzondere beplanting mogelijk op het entreeplein voor het Dolfinarium

sfeervolle binnenhaven

kiosk / verkooppunten

bruggen

Surfcentrum

Het gebouw van het (voormalige) surfcentrum is onderdeel van het Dolfinarium. Op dit moment is het in gebruik als personeelsrestaurant. Het gebouw heeft een zeer prominente plek bij de ingang van de recreatieve vaargeul langs het Strandeiland. Het is wenselijk om dit gebouw op termijn te transformeren en het een nautische uitstraling te geven. Daarnaast zou, in overleg met het Dolfinarium, bekeken kunnen worden of het niet mogelijk is om deze plek in de toekomst een meer publieke functie te geven die bijdraagt aan de nautische karakter van het Waterfront. Mogelijke functies voor deze plek zijn bijvoorbeeld: zeilboot- kanoverhuur of zeilschool of een horeca gelegenheid. Voorwaarde voor een ontwikkeling op deze plek is dat een eventuele ontwikkeling het uitzicht vanaf de Vischpoort op het Wolderwijd niet mag belemmeren. Bovendien mag er geen substantiële toename zijn in de verkeersintensiteit en parkeerdruk in het gebied Boulevard Noord.

Typologie:
- Waterpaviljoen

Architectuur en sfeer:
- Hergebruik bestaand gebouw; door kleur en aanpassingen in de gevel het gebouw een meer klassiek uiterlijk geven
- Bij nieuwbouw; loodsachtige bebouwing; in haar architectuur sterk refererend aan traditionele nautische werven

Ritme en schaal:
- Paviljoenachtig gebouw; hoogte is beperkt (zie bestemmingsplan)

Materiaal:
- Keuze voor materiaal is vrij; sterk refererend aan nautische gebouwen en boten

Openbare ruimte
- Typologie: sfeervolle natuurlijke inrichting
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten (let op 'lichtvervuiling')
- Parkeren: zeer beperkt mogelijk; parkeren maximaal met groen inpakken
- Groen: relatie met het water zo natuurlijk mogelijk; maximaal inzetten op groene oevers, groene taluds en ruwe basalt

Strandeiland

Met de aanleg van het Strandeiland heeft Harderwijk haar stadsstrand teruggekregen. Dit eiland wordt ingericht als een stadspark met een zandstrand aan het water. Het Strandeiland is middels een dam met de boulevard verbonden.
Aan de zuidzijde van het Strandeiland vind je het strand, aan de noordzijde bestaat het uit een begroeid talud langs de nieuwe vaarroute die recht op de oude Vischpoort is gericht. Langs deze watergang kunnen boten worden aangelegd. Ook wordt ruimte gereserveerd voor in– en uit het water laten van de bruine vloot. De pier die de invaarroute markeert begeleidt tegelijkertijd de zichtlijn naar het weidse uitzicht.
Het eiland biedt plaats aan een bescheiden horecapaviljoen en een gebouwtje bij de botterhelling. Ook kan hier, in combinatie met de voorzieningen voor de Botters, een gebouwtje worden gerealiseerd dat refereert aan de vroegere Harderwijker Visafslag. Samen met het brede zandstrand dat het hele zuidelijke deel beslaat, maakt dit het zomergevoel helemaal compleet voor de zonaanbidder.
Vooruitlopend op de definitieve inrichting zal op het strandeiland ruimte worden geboden aan (tijdelijke) bijzondere bebouwing. Hieraan worden, vanwege het tijdelijke karakter, geen specifieke beeldkwaliteitseisen gesteld. Deze gebouwen worden ingezet om het eerste gebruik van het eiland te activeren.
In de binnenstad van Harderwijk worden regelmatig evenementen georganiseerd. In het seizoen (periode tussen 1 april en 1 september) kunnen evenementen (of onderdelen daarvan) een plaats krijgen op het Strandeiland.

Typologie:
- Openbaar stadsstrand voor Harderwijk

Architectuur en sfeer:
- Bescheiden paviljoenachtige bebouwing; in haar architectuur sterk refererend aan klassieke houten werven.
- Initiële tijdelijke bebouwing; vrije expressie, bijzondere uitstraling

Ritme en schaal:
- Paviljoenachtige gebouw(en) (maximaal 2 lagen hoog)

Programma:
- Horeca
- Bruine vloot; werf en een scheepshelling

Materiaal:
- Keuze voor materiaal is vrij; sterk refererend aan nautische gebouwen en de 'bruine vloot'
- Tussen de verschillende panden onderling bestaat verwantschap

Openbare ruimte
- Typologie: sfeervolle natuurlijke inrichting;
- Materiaal: "natuurlijk" en "warm"; Hoogwaardige inrichting met veel natuurlijke materialen zoals houten boardwalks, hardgebakken klinkers, basalt
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten en gebouwen aanlichten (let op 'lichtvervuiling')
- Parkeren: parkeren niet toegestaan
- Groen: relatie met het water zo natuurlijk mogelijk, een lang zandstrand, groene oevers en groene taluds; open structuur, park met bomen in het gras

paviljoen

De Kades

In verband met de sterk gewijzigde marktomstandigheden (als gevolg van de economische crisis) heeft in 2011 een herijking van het stedenbouwkundig plan voor de gebieden de Kades en de Stadswerven plaatsgevonden. Het stedenbouwkundig ontwerp is daarbij aanmerkelijk gewijzigd. In dit aangepaste ontwerp is de relatie tussen de woningen en het water versterkt, met name in het plandeel De Stadswerven.
In het gebied De Kades zijn naast woningen ook niet-woonfuncties geprojecteerd. Uitgegaan wordt van commerciële functies (zoals een apotheek, een sportschool en/of detailhandel) op de begane grond langs de Burgemeester de Meesterstraat.
Het plandeel De Kades is een waterrijk stedelijk woongebied met verschillende insteekhavens dwars op de versmalde bestaande Lelyhaven. Het gebied zal voor een groot deel bestaan uit grondgebonden woningen. De meeste eengezinshuizen in dit plandeel hebben een tuin die grenst aan een van de insteekhavens. Daarnaast is er ook voorzien in de bouw van appartementen.

De bebouwingswand langs de N302 vervult een geluidafschermende functie en zal daarom een aaneengesloten wand vormen. In deze wand kunnen naast woningen ook kantoren worden gerealiseerd.
Het gebied de Kades zal waarschijnlijk pas na 2017 worden ontwikkeld, het is te verwachten dat de huidige plannen zullen worden aangepast aan de dan geldende behoeftes en marktomstandigheden. De onderstaande richtlijnen geven een globale indruk van de sfeer en zullen t.z.t. aangescherpt worden.

Typologie:
- Wonen aan havens

Architectuur en sfeer:
- Een grote verscheidenheid aan robuuste eigentijdse stadshuizen
- referentie architectuur is nautisch

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Grote eenheden aan N302 hebben de maat van stadsvilla's, verticale eenheden circa 16-30m breed
- Overige eenheden hebben de maat van 'stadshuizen' verticale eenheden circa 8-14m breed

Plastiek:
- Naar N302 behoorlijke mate van plastiek aanwezig; panden hebben elk eigen karakter
- Naar andere straten beperkte plastiek (verspringingen, erkers, loggia's, licht overhangende gevels); geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Hoeken (licht) accentueren / verbijzonderen

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse kleuren in een rijke detaillering
- Mix met panden in een ander materiaal of kleur (indicatief: 30% afwijking)

Plint:
- Streven naar andere functies dan wonen op de begane grond aan de Burgemeester de Meesterstraat
- (Winkel)pui-invulling in het gevelvlak; pand gebonden (geen doorgaande luifels of doorgaande puien)
- Voorkeur voor verhoogde of dubbel hoge begane grond aan de Burgemeester de Meesterstraat

Dakrand:
- Verschillen in hoogte mogelijk
- Diversiteit in gevelbeëindiging en (kap)vorm

Openbare ruimte
- Typologie: Havens en kades; standaard afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: "robuust"
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels.
- Parkeren: bewoners parkeren in parkeerhoven, ruimte voor langs parkeren in de straat voor bezoekers.
- Groen: bomen in de straat; parkachtige ruimt aan het water, voortuinen van woningen
- Laagwaardige inrichtingselementen naar het water zoals 'gamma schuttingen' vermijden; erfscheidingen en maaiveldinrichting zo veel mogelijk mee te nemen in het bouwkundig ontwerp

pakhuizen

individualiteit

Stadswerven

Ook het gebied de Stadswerven is in vorm sterk veranderd ten opzichte van het masterplan. Het gebied de Stadswerven heeft een compacte stedelijke opzet gekregen die wordt doorsneden door smalle grachten. Hierdoor ontstaat een attractief waterrijk woonmilieu met een rijke schakering van verschillende grachtenpanden aan het water. Het gebied de Stadswerven is in sfeer te vergelijken met de historische binnenstad van Harderwijk.
Net als bij een aantal andere deelgebieden vindt het parkeren overwegend plaats op binnenterreinen binnen de bouwblokken. Bezoekers van dit plandeel kunnen in de gebouwde parkeervoorzieningen van het centrum en (beperkt) op straat parkeren.
Net als de Lelyhaven wordt ook de bestaande Vissershaven, die aan de zuidzijde van het plangebied ligt, versmald. Deze behoudt een overwegend recreatieve functie. De ontwikkeling van het Waterfront biedt kansen om de ruimtelijke kwaliteit en de levendigheid van deze haven te verbeteren. De woningbouw in De Stadswerven draagt daaraan bij en profiteert daarvan.
Het gebied de Stadswerven zal waarschijnlijk pas na 2017 worden ontwikkeld, het is te verwachten dat de huidige plannen zullen worden aangepast aan de dan geldende behoeftes en marktomstandigheden. De onderstaande richtlijnen geven een globale indruk van de sfeer en zullen t.z.t. aangescherpt worden.

Typologie:
- Wonen aan grachtjes

Architectuur en sfeer:
- Een grote verscheidenheid aan grachtenpanden en herenhuizen.

Ritme en schaal:
- Geen herhaling maar individualiteit
- Eenheden aan de Burgemeester de Meesterstraat hebben de maat van herenhuizen, verticale eenheden circa 8-14m breed
- Overige eenheden hebben de maat van huizen verticale eenheden circa 5-8m breed

Plastiek:
- beperkte plastiek (verspringingen, erkers, loggia's, licht overhangende gevels); geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Hoeken (licht) accentueren / verbijzonderen

Materiaal:
- Basismateriaal is metselwerk in diverse kleuren in een rijke detaillering
- Beperkt panden in een ander materiaal (indicatief: 20% afwijking)

Plint:
- Streven naar andere functies dan wonen op de begane grond aan de Burgemeester de Meesterstraat
- (Winkel)pui-invulling in het gevelvlak; pand gebonden (geen doorgaande luifels of doorgaande puien)
- Voorkeur voor verhoogde of dubbel hoge begane grond aan de Burgemeester de Meesterstraat

Dakrand:
- Verschillen in hoogte mogelijk
- Diversiteit in gevelbeëindiging en (kap)vorm
- Kappen met dakpannen uitvoeren in keramische pannen of leien oranje/rood of antraciet/zwart

Openbare ruimte
- Typologie: grachten'; standaard afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: "natuurlijk" en "warm";
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels.
- Parkeren: bewoners parkeren zo veel mogelijk in de binnengebieden, ruimte voor langs parkeren in de straat voor bezoekers.
- Groen: bomen in de straat;

Overloopterrein

Aan de noordkant van de N302 is een groot overloopgebied gepositioneerd. Het betreft hier een groot terrein met een groene, natuurlijke uitstraling. Een groot deel van het jaar wordt het terrein niet gebruikt. Het terrein is bedoeld om tijdens piekdagen van het Dolfinarium in het hoogseizoen de extra parkeerdrukte op te vangen. Op het groene terrein is plaats voor circa 1900 auto's en een aantal bussen. Bezoeker kunnen via een voetgangerstunneltje onder de N302 door, direct doorsteken naar de boulevard. Van hieruit kunnen ze wandelend of met speciaal toeristenvervoer naar het Dolfinarium. Op het overloopterrein is zeer beperkt ruimte voor bebouwing. Te denken valt aan functies als betaalfaciliteiten, toiletten of een verkooppunt voor ijs of frisdrank.

Typologie:
- Groen natuurlijk parkeerterrein

Architectuur en sfeer:
- zeer beperkt ruimte voor (tijdelijke) bebouwing
- Indien alleen in het seizoen aanwezig; expressief paviljoen of kioskachtig gebouwtje
- Indien permanent aanwezig; ingetogen, nautische uitstraling

Openbare ruimte
- Typologie: natuurlijke inrichting
- Materiaal: "natuurlijk" en "warm"; maximaal graskeien en halfverhardingen toepassen
- Verlichting: standaard verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten (let op 'lichtvervuiling')
- Parkeren: parkeren maximaal met groen inpakken; auto's aan het zicht onttrekken
- Groen: relatie met het water zo natuurlijk mogelijk; maximaal inzetten op groene oevers, groene taluds en ruwe basalt

groen parkeerterrein

8 Bijzondere gebouwen

Harderwijk krijgt in het Waterfront een aantal bijzondere gebouwen die in maat en schaal afwijken van de rest van het plan. De gebouwen hebben een bijzondere functie en nemen een belangrijke plek in, in het Waterfront.

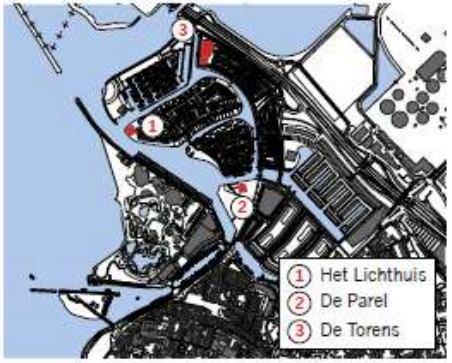

Hooge Huis
In het hart van het Waterfront in het park op de Kop Stadswerven zal een nieuwe beeldmerk van Harderwijk komen. Het Hooge Huis is een woongebouw met een openbare functie in de plint. De eerste hoogbouw in Nederland, het 'witte huis' (Rotterdam) en de 'Wolkenkrabber' (Amsterdam) vormen hier de inspiratie. Het Hooge Huis is ingezet om het Waterfront extra karakter en identiteit te geven. Het gebouw is klassiek, maar heeft tegelijkertijd iets eigenzinnigs, tegendraads en avontuurlijks. Het Hooge Huis staat symbool voor de ambitie van het plan.

Typologie:
- Expressief beeldmerk voor de stad

Architectuur en sfeer:
- Bijzonder in verschijning en materialisering.

Programma:
- Bijzonder openbaar Leisureprogramma op begane grond, wonen op verdieping

Ritme en schaal:
- Solitair
- Alzijdig
- Expressief

Plastiek:
- Grote plastiek

Materiaal:
- Bijzondere materialisering / detaillering

Lichthuis
Het Lichthuis zal letterlijk als baken gaan fungeren. Het gebouw wordt het logo van het Waterfront, gezien vanaf het water. Het gebouw staat op de punt van Noordereiland. Het Lichthuis is een hoog woongebouw. De traditionele vuurtorens staan model voor dit gebouw.

Typologie:
- 'Vuurtoren'

Architectuur en sfeer:
- Toren met klassieke nautische kenmerken refererend aan klassieke vuurtorens

Programma:
- Wonen

Ritme en schaal:
- Solitair
- Alzijdig
- Expressief
- Verticaal (minimaal 6 lagen)

Plastiek:
- Grote plastiek

Materiaal:
- Keuze voor materiaal is vrij; de kleur van het materiaal refereert naar het kleurgebruik in klassieke vuurtorens

De Torens

Op de kop richting het Veluwemeer zijn de gebouwen hoger waardoor woningen een weids uitzicht genieten. De 'Torens' zijn het landmark dat vanuit Flevoland prominent zichtbaar zal zijn.

Typologie:
- 'Slanke' gebouwen met sterke contour en identiteit

Architectuur en sfeer:
- Sfeervol, karakteristiek, alzijdig ontworpen ensemble als eigentijds landmark voor de stad.

Ritme en schaal:
- Krachtig en boeiend silhouet
- Verticaal; torens niet horizontaal opdelen

Plastiek:
- Grote plastiek
- Erkers, serres, aanbouw mogelijk, geen volledig aangehangen balkons

Accenten:
- Bijzondere topbeëindigingen voor de toren(s)

Materiaal:
- Verschillende materialen mogelijk maar voor het geheel is het basismateriaal metselwerk
- Indien van toepassing, verschillen in kleur, materiaal, voegwerk of textuur per toren.

Plint:
- robuust
- Mogelijk andere functies dan wonen in de plint

Dakrand:
- Bijzondere topbeëindiging(en)
- Indien van toepassing, verschillende hoogtes per toren

Openbare ruimte
- Typologie boulevard: Havens en kades; Hoogwaardig afwerkingsniveau, robuust en nautisch
- Materiaal: de basis is hoogwaardig materiaalgebruik voor stoepen, straten en kades; referentie voor toegevoegde materialen is: "nautisch"
- Verlichting: hoog verlichtingsniveau, sfeervol en klassiek; armaturen op masten; geen verlichting aan kabels. Mogelijk specifieke gebouwen aanlichten.
- Parkeren: langsparkeren aan de boulevard tussen de bomen
- Groen: bomenrijen langs de kade in samenhang met de rest van de boulevard

Sihouet

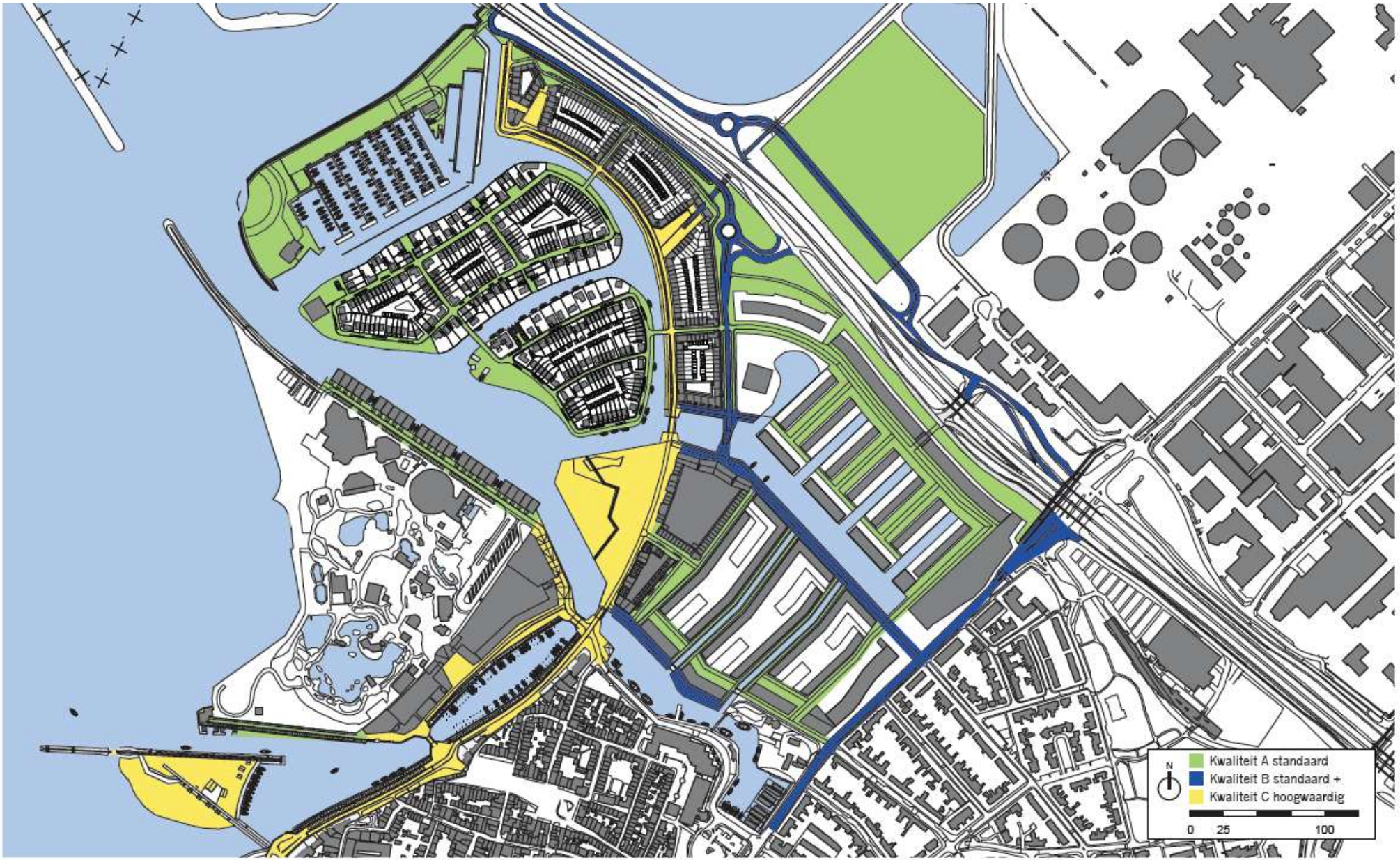
N
Kwaliteit A standaard
Kwaliteit B standaard +
Kwaliteit C hoogwaardig
0
25
100

9 Inrichting openbare ruimte

Voor de openbare ruimte zal een inrichtingsplan gemaakt worden, dat per deelgebied de beoogde kwaliteiten zal benoemen. Dit hoofdstuk neemt hierop vast een voorschot. Het is van wezenlijk belang dat het Waterfront daarbij als een geheel benaderd wordt, met de boulevard als ruimtelijke drager van de openbare ruimte. Binnen het Waterfront wordt onderscheid gemaakt tussen drie niveaus van afwerking. Op de kaart zijn de duidelijk gedefinieerde verschillende kwaliteitsniveaus van inrichting aangeven. De straten zijn de verbindingen en neutraal van karakter. Hier is sprake van een standaard inrichtingsniveau dat, hoewel het enige mate van flexibiliteit heeft ten aanzien van hardheid, kleur en materiaal, eenduidig is in de beoogde kwaliteit. Het normale inrichtingsniveau sluit aan bij het algehele ambitieniveau van het Waterfront en ontstijgt het niveau van de standaard betonklinker. De belangrijkste toegangswegen onderscheiden zich niet alleen in maat, schaal en profiel van de woonstraatjes maar ook in inrichting en materiaalgebruik. Het meubilair en verlichting is robuust en wordt in gezet als begeleiding van de bezoeker. De boulevard als belangrijkste ruimtelijke drager van het Waterfront kent een hoogwaardige afwerking. Voor dit gebied zal het straatmeubilair en de verlichting bij elkaar passen en subtiel refereren aan het historische karakter van Harderwijk. De verlichtingsarmaturen langs de boulevard zijn zeer hoogwaardig en uniek voor deze plek ontworpen.
Bij de inrichting van de boulevard staat het gebruik van hoogwaardig gebakken materiaal voorop. In de inrichting zal op een natuurlijke manier worden aangegeven dat autoverkeer hier voornamelijk te gast is.
Continuïteit in het ontwerp is van wezenlijk belang. Het is niet de bedoeling dat er per deelgebied een opzichzelfstaand ontwerp van de openbare ruimte ontstaat. De openbare ruimte is immers het bindend element tussen de verschillende deelgebieden in het Waterfront. Wel is een duidelijk en leesbaar onderscheid tussen verblijfsgebieden en toegangswegen gewenst. Ook in de groenstructuur wordt dit verschil benadrukt. De boulevard vraagt als flaneer en wandelgebied ook hier om extra aandacht.
Naast het openbaar gebied zijn er in het Waterfront ook semiopenbare gebieden. In verschillende deelgebieden hebben bouwblokken binnenterreinen. Deze gebieden zijn veelal bedoeld voor parkeren en bieden overdag ruimte voor kinderen om te spelen. De inrichting van binnenterreinen vraagt extra aandacht. Door erfscheidingen met de gebouwen mee te ontwerpen en door de toepassing van hagen ontstaan prettige verblijfsgebieden.

Kader
Het beeldkwaliteitplan geeft het wensbeeld wat betreft de gewenste kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte. Tevens wordt een inrichtingsplan opgesteld dat het gewenste ambitieniveau weergeeft voor nieuwe inrichting van de openbare ruimte.

Categorisering
Bij het vaststellen van het plan is ook de openbare ruimtecategorisering voor het Waterfront vastgesteld. In dit beeldkwaliteitplan wordt beschreven hoe de openbare ruimte kan bijdragen aan de ruimtelijke kwalitatieve beleving van het Waterfront. Een van de belangrijkste openbare ruimten voor het Waterfront is de boulevard. Dit gebied is het visitekaartje van het Waterfront en verdient grote zorg en aandacht. Het wordt daarom apart behandeld en niet als onderdeel van de erftoegangswegen. Het inrichtingsniveau zal sfeervol en hoogwaardig zijn.
De gebiedsontsluitingswegen dragen ook in belangrijke mate mee aan de kwalitatieve beleving van de openbare ruimte. De ontsluitingswegen binnen en buiten de bebouwde kom zorgen voor continuïteit en verschaffen duidelijkheid in oriëntatie voor de bezoekers en bewoners. Hier zal het niveau standaard+ op van toepassing zijn.
De overige wegen, de erftoegangswegen beslaan een groot deel van het Waterfront. Zij voldoen minimaal aan het kwaliteitsniveau zoals gerealiseerd in recente (uitbreidings) plannen binnen Harderwijk (bijv. Harderhout, Walstein), een zogenaamd 'standaardniveau'.

Heldere verkeersruim

Opsluitbanden zorgen voor continuïteit

Straatmeubilair

Rijbanen - klinkers en asfalt

Fietstroken in zelfde materiaal of juist apart

Bijzondere trottoirs

Formulering ontwerpopgaven

Hoogwaardig
De inrichting van de verblijfsgebieden in het Waterfront draagt in hoge mate bij aan de ruimtelijke beleving van Harderwijk en verdient dus extra aandacht.
In de verblijfsgebieden de boulevard en het Strandeiland, gaat het langzaam verkeer boven het autoverkeer. In maatvoering en materiaal moet dit naar voren komen. Fietsers en mindervaliden krijgen voldoende ruimte. De openbare ruimte wordt ontworpen voor de voetganger en fietser maar biedt wel genoeg ruimte voor hulpdiensten en bezoekende auto's. De doorstroming van de boulevard mag niet in het geding komen. Aandachtspunt is het parkeren, zowel op maaiveld als gebouwd parkeren.

Standaard +
De gebiedsontsluitingswegen zijn de wegen die de bezoekers en bewoners in en uit het Waterfront leiden. Het inrichtingsniveau van deze wegen is kwalitatief hoogwaardig en vergelijkbaar met het kwaliteitsniveau dat gehanteerd wordt bij de herinrichting van de binnenstad. Vooral voor de bezoekers is de continuïteit en hiërarchie van deze wegen erg belangrijk. Duidelijke verwijzingen naar de verschillende parkeermogelijkheden en verzorgde wegen geven de bezoekers vanaf het moment van binnenkomen een prettig en behaaglijk gevoel. De gewenste continuïteit kan verkregen worden door in het ontwerp te kiezen voor structurerende elementen zoals lantaarnpalen, een apart vormgegeven toeristisch verwijzingssysteem, bloembakken, opsluitbanden en deze consequent toe te passen.
De gebiedsontsluitingswegen zijn verzamelwegen en vangen tijdens drukke zomerdagen de stroom toeristen op. De capaciteit, doorstroming en verkeersveiligheid vragen dus extra aandacht in het ontwerp. Bij een eventuele herinrichting van de gebiedsontsluitende wegen moeten in het ontwerp ook alle aansluitingen en overgangen naar de aangrenzende wegen aangepakt worden.

Standaard
Bij de erftoegangswegen worden de neutrale straten bedoeld. Deze wegen beslaan een groot gedeelte van het Waterfront. Deze wegen zijn vooral voor locaal gebruik en kunnen volstaan met een basis inrichtingsniveau. Ze hoeven alleen niet verbijzonderd te worden. Zij voldoen minimaal aan het kwaliteitsniveau zoals gerealiseerd in recente (uitbreidings) plannen binnen Harderwijk (bijv. Harderhout, Walstein).

Materialen

De keuze van materialen is erg belangrijk bij herinrichting van de openbare ruimte. Een goede afweging tussen kwaliteit en kosten moet gemaakt worden. In dit hoofdstuk wordt telkens voor de boulevard (A), gebiedstoegangswegen (B) en erftoegangswegen (C) aangegeven welke materialen gewenst zijn.

Rijbanen
A. Hoogwaardige gebakken materialen in de vorm van klinkers voor stoepen en straten. Deze geven aan dat het autoverkeer ondergeschikt is.
B. Asfalt toepassen voor rijbanen en fietspaden. De auto heeft prioriteit, geschikt voor hogere snelheden en comfortabel voor het verkeer. Stoepen in klinkerformaat passend bij de omliggende openbare ruimten.
C. Sfeervolle warme materialen toepassen, dit kunnen standaard materialen zijn. Geen betontegels toepassen.

Straatmeubilair
A. Het straatmeubilair is het zeer belangrijk voor de boulevard. Dit betekent extra aandacht voor elementen zoals lantaarnpalen en prullenbakken; lichte kleurelementen zoals roestvrijstalen fietsnietjes of natuurlijke kleurelementen zoals houten bankjes. Bij de keuze van het straatmeubilair moet rekening gehouden worden met het nautische karakter van Harderwijk.
B. Specifieke elementen kunnen ingezet worden als binding voor de gebiedsontsluitingswegen (lantaarnpalen, verwijzingssysteem of bloembakken). Bij voorkeur zijn dit dezelfde elementen als in de verblijfsgebieden zodat de verblijfsgebieden en de ontsluitingswegen een bepaalde eenheid vertonen. Het overig meubilair is standaard uitgevoerd, hiervoor geldt ook dat het bestand moet zijn tegen intensief gebruik.
C. In de neutrale straten wordt het straatmeubilair minimaal ingezet, het is ondergeschikt aan het wonen. Deze wegen worden standaard ingericht.

WATERFRONT
HARDERWIJK